

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Аляксандр Лукашэнка лічыць неабходным дасканала правярыць затраты на вытворчасць акцызных марак

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 14 жніўня правёў нараду па пытаннях парадку вытворчасці і рэалізацыі акцызных марак.

Кіраўнік дзяржавы, адкрываючы мерапрыемства, адзначыў, што хацеў бы ўкараніць у практыку правядзенне невялікіх нарад, на якія будучы запрашацца бакі, што адстойваюць розныя пункты гледжання па спрачэных пытаннях.

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнка, тэма акцызных марак, у прынцыпе, павінна вырашацца на ўзроўні ўрада. Аднак, як растлумачыў кіраўнік дзяржавы, пытанне, што абмяркоўваецца, з'яўляецца вельмі важным, бо дзесяткі і нават сотні мільярдэў рублёў, якія ідуць на падтрымку бюджэту.

Гаворачы аб вытворчасці акцызных марак на тытунёвых вырабах, Прэзідэнт падкрэсліў, што ў гэтым пытанні патрэбна поўная яснасць. Цяжка такой акцызнай маркі за кароткі перыяд часу вырастае ў 10 разоў (з В4 да В40), што прывяло да некаторага росту кошту тытунёвай прадукцыі. У сувязі з гэтым Аляксандр Лукашэнка цікавіўся тым, наколькі абгрунтавана і мета-згодна дзесяціразовае павелічэнне кошту акцызнай маркі, які гэта паўплывае на эканоміку тытунёвых прадпрыемстваў і паступленні ў бюджэт краіны.

Аляксандр Лукашэнка закрануў таксама пытанне мананалізму ў сферы вытворчасці і рэалізацыі акцызных марак. Ён адзначыў, што гэта назіраецца з боку Міністэрства фінансаў, калі само ведамства з'яўляецца заказчыкам, вытворцам і кантралёрам той прадукцыі, якую вырабляе. «Ці не прыводзіць менавіта гэта да затратаў механізму? Адназначна, так. Мананалізм заўсёды прыводзіць да гэтага», — сказаў беларускі лідар.

Паводле слоў кіраўніка дзяржавы, сама вытворчасць акцызных марак патрабуе больш пільнай увагі. Выкарыстанне галаграмы дало

магчымасць забяспечыць высокі ўзровень абароны. «Дарэчы, у нас акцызная марка абаронена лепш, чым грошы ў некаторых краінах», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Разам з тым, адзначыў Аляксандр Лукашэнка, гэта дасягнута за кошт прыцягнення да вытворчасці акцызных марак недзяржаўных структур у парусненне патрабаванняў дзяржавага заканадаўства.

Пры гэтым кіраўнік дзяржавы дадаў: «Ці патрэбны нам такія звыш-абароненыя маркі? Адназначна — патрэбны, але гэта ж цана».

«Наконт недзяржаўных прадпрыемстваў і іх дзейнасці: вельмі шмат тых, хто не толькі ў гэтай сферы, але і ў паліграфіі наогул «абляпіў» прадпрыемства, што вырабляюць прадукцыю, і за кошт бюджэтных грошай нядарэмна жыве. Унікаючы абгрунтавання падазраюць: значыцца, ёсць у некага пэўная зацікаўленасць, таму што з прыватнікамі лягчы «дамовіцца», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў неабходнасць больш дэталёвага абмеркавання пытанняў дзейнасці выдавецка-паліграфічных прадпрыемстваў, асабліва ў плане дзяржаўнага заказу. «Я маю на ўвазе падлучнікі, ведамасныя часопісы, нарматыўна-прававыя акты. Мы дамовіліся, што будзем такую прадукцыю вырабляць у дзяржаўных друкарнях», — сказаў Прэзідэнт. Але пакуль асобныя важнейшыя дзяржаўныя інстытуты па-ранейшаму друкуюць свае нарматыўна-прававыя акты ў прыватных друкарнях.

У час нарады адбылася актыўная дыскусія па пытаннях, што датычацца розных аспектаў вытворчасці акцызных марак і зніжэння бюджэтных затрат на іх фінансаванне.

Як адзначыў старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Зянон Ломаль, з уяўленнем галаграмы магчымасць падрабук тытунёвых вырабаў практычна поўнасцю выключаны. У гэтым плане распуліка зрабіла крок далей наперад.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Фота: Аляксандр КЕЦІШЧУК

ЦУД БЛАКІТНАЙ КРЫНІЦЫ

Учора ў Слаўгарадзе аўтамобільны рух не ступаў па напружанасці ступічкіна. Агульныя накірункі — 7 кіламетраў ад горада, знамяцітая на усё наваколле Блакітнай крыніцы.

Машыны з нумарнымі знакамі розных краін калонай рухаліся да ракі Сож: там, каля пантоннага моабста, утварылася вялікая пробка. Па пыльнай дарозе рухалі фурманкі, веласпедысты, ішлі бабулі, цягнуць за сабой вазкі з бутэлькамі. Няблізкі шлях для пешых людзей, але вера ў цуд дадася ім сілы.

На вялізным полі каля крыніцы не хапае месца для стаянкі аўтамабіляў. Паводле агульнага ўражання, каля Блакітнай крыніцы сабралася каля 10 тыс. чалавек. Бацькі нсуць на руках немаўлятак, абабіраючыся на кійкі, цягнуць старыя.

У капліцы каля крыніцы з раніцы ідзе ўрачыстая служба: верхні моляцца разам з праваслаўным святарамі, запальваюць свечкі. У праграме свята — хрышчэнне і хросны ход вакол крыніцы.

Але самае галоўнае адбываецца каля вады. Людзі масава ідуць праз крыніцу. Паводле старадаўняй традыцыі, трэба перайсці крыніцу тры разы. Гэта, паводле павер'я, абав'язвае ад хвароб і прыносіць шчасце.

Штогод 14 жніўня ў Слаўгарадскім раёне адбываецца вялікае паломніцтва: людзі з усіх абласцей Беларусі, а таксама з Расіі і Украіны едуць на святую крыніцу — па здароўе і шчасце.

ШЛЯХ ДА КРЫНІЦЫ

Учора ў Слаўгарадзе аўтамобільны рух не ступаў па напружанасці ступічкіна. Агульныя накірункі — 7 кіламетраў ад горада, знамяцітая на усё наваколле Блакітнай крыніцы.

Машыны з нумарнымі знакамі розных краін калонай рухаліся да ракі Сож: там, каля пантоннага моабста, утварылася вялікая пробка. Па пыльнай дарозе рухалі фурманкі, веласпедысты, ішлі бабулі, цягнуць за сабой вазкі з бутэлькамі. Няблізкі шлях для пешых людзей, але вера ў цуд дадася ім сілы.

На вялізным полі каля крыніцы не хапае месца для стаянкі аўтамабіляў. Паводле агульнага ўражання, каля Блакітнай крыніцы сабралася каля 10 тыс. чалавек. Бацькі нсуць на руках немаўлятак, абабіраючыся на кійкі, цягнуць старыя.

У капліцы каля крыніцы з раніцы ідзе ўрачыстая служба: верхні моляцца разам з праваслаўным святарамі, запальваюць свечкі. У праграме свята — хрышчэнне і хросны ход вакол крыніцы.

Але самае галоўнае адбываецца каля вады. Людзі масава ідуць праз крыніцу. Паводле старадаўняй традыцыі, трэба перайсці крыніцу тры разы. Гэта, паводле павер'я, абав'язвае ад хвароб і прыносіць шчасце.

ся толькі закінуць яблыневая сады, якія зарастаюць лесам. Гэтыя мясціны пасля чарнобыльскай аварыі аказаліся моцна забруджанымі, людзей хутка выселілі, а іх хаты пахавалі.

Самае цікавае, што радыяцыя ніяк не адбілася на вадзе — яна па-ранейшаму ўнікальна чыстая і вельмі смачная. А высокі ўзровень мінералізацыі дазваляе гаварыць пра яе лекавы ўласцівасці. Народ тут не сумняваецца, што вада з Блакітнай крыніцы — гаючая, падрывае здароўе.

ПРАЙСЦІ ПА СВАТОЙ ВАДЗЕ

Для таго, каб зайсці ў халодную ваду, патрэбна мужнасць. Калі шчыра, мне гэта ўдалося толькі аднойчы. Страшна холадна, вада нібыта абпальвае, неяк нямеюць ногі...

А потым ідзе цяпло, з'яўляецца бадзёрсць, — пераконнае мяне пенсіянерка з Віцебска Марыя Яленская. — І прыходзіць незвычайнае супакоенне, прымірэнне. Я веру, што тут мне чакае выздараўленне і, самае галоўнае, ачышчэнне душы.

Ларыса Казлоўская з Рагачова прыехала на крыніцу разам з мужам упершыню.

— Мы ў афіцыйнай медыцыне расчараваліся, — разважае Анастасія. — У мяне было ўжо тры інфаркты, таму толькі на Бога і спадзяюся.

— Я сюды збіралася шмат гадоў, а ўсё ніяк не атрымлівалася, — прызнаецца Ларыса, якую перапірае радасная пачуццё. — І нарэшце мара спраўдзілася. Канешне, мне было страшнавата зайсці ў ваду, але з надзеяй на здароўе яна гэта зрабіла. І мне цяпер надзвычай лёгка.

З Быхава прыехала цэлая група па паломніцкай. Старыя бабулі, жым за 80, звычайна апрацоўка белья

доўгія кашулі і ідуць з галавой акунацца ў ваду. Людміла толькі выйшла на слізі берэг, з яе сцякае вада, але яна, як ні дзіўна, не дрыжыць ад холаду.

— У мяне баяць рукі і ногі, — гаворыць старая, — летася я сюды прыехала, і мне стала лепш пасля купання. Я веру, што яшчэ дапаможа святая вада, таму што Бог ёсць на сваёй і ён ратуе людзей.

— Крыніца лечыць, — падхопіла пенсіянерка Валентына з Мінска. — Я цяпер пайду новую сукенку набуду і таксама ачунюся. Бог дапамагае, асабліва гэтай вадыцяткі і ў гэты дзень. У мяне нарадзілася ўнучка, я вазьму дадому вады, каб яе пакалюць. Хачу, каб малая здаровенька расла.

НАШАДКІ РАДЗІМІЧАЎ

Свята Блакітнай крыніцы праваслаўная царква адзначае ў дзень памяці святых пакунікаў Макавея і таксама яно ўгадвае хрышчэнне Русі.

— У старажытнасці гэта месца называлі Сінім колдэжам, — расказвае настаўніца прыхода Свята-Петраўляўскага храма ў вёсцы Лясная айццэ Георгій. — Тут было калісьці капіша, паганскае сваялічча радзімічаў. Гэта славянскае племя пакланялася вадзе і сонцу. І потым у крыніцы іх хрысцілі. Там у усіх тэрыторыях, дзе жывуць нашчадкі радзімічаў, сюды едуць людзі, якія шунаюць гэтай унікальнае месца.

Айццэ Георгій раяць ухваляць ваду з Блакітнай крыніцы — лепш насуца, умываюцца ёю і акрапляць жылло. У цуд тутайшай вады ён і сам верыць: расказвае, як моцна стомлены пахадзіў раніцай праз крыніцу, і цяпер адчувае сябе вельмі лёгка і радасна.

Святар гаворыць, што хадзіць праз крыніцу трыба тройчы, можна таксама 7 разоў альбо нават 40, як рабілі гэта яго сям'я, які прыехалі аддалек. Проста ў гэтых лічбах, растлумачыў айццэ Георгій, ёсць старажытная сімваліка паўтаты.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Ёсць мільён тон на магліўшчыне!

Сельскагаспадарчыя прадпрыемствы Магілёўскай вобласці намалацілі больш за мільён тон збожжа. Такі вынік атрымаўшы ўпершыню за апошніце дзесяцігоддзе, і нават болей.

— Канешне, і летася, і пазалетася былі прыродныя катаклізмы — то дажджы, то засуха, — пракаментаваў намеснік старшыні Аблсельгасхарча Аляксандр Бойка. — Аднак не ўсё ва ўраджаі можна спісаць на надвор'е, ёсць яшчэ і тэхналогія вырошчвання. Сёлетні мільён — гэта вынік працы сельскагаспадарчых прадпрыемстваў і ўвага да тэхналогіі, і мадэрнізацыі сельскай вытворчасці.

Паводле інфармацыі пра ход уборачных работ на раніцу 14 жніўня, у вобласці ўбрана 93 працэнты пасяўных плошчаў. Клінаўскае раён завяршыў уборачную кампанію, у шчыльную падышла да фінішу раёны Кіраўскі, Мсціслаўскі і Шклоўскі раёны. Бліжэйшымі днямі масавая ўборка хлеба ў рэгіёне будзе завершана. Сярэдняе ўраджайнасць — 34,2 цэнтнера з гектара. Лідар па ўраджайнасці — ЗАТ «Агракамбінат «Зара» Магілёўскага раёна. Там гэты паказчык склаў 77,4 цэнтнера з гектара. Кіраўніцтва Магілёўскай вобласці прагназуе, што агульны намалот сельскай гаспадаркі разам з фермерскай і прыватнымі сялянскімі надзеламі складзе прыкладна 1 млн 200 тыс. тон збожжа.

Ілона ІВАНОВА.

У ГАРАХ КРЫМА ПРАЦЯГВАЮЦА ПОШУКІ БЕЛАРУСКАГА ТУРЫСТА

У гарах Крыма працягваюцца пошукі беларускага турыста, які прапаў 6 жніўня. Аб гэтым паведаміў прэс-сакратар МНС Беларусі Віталь Навіцкі.

МНС Украіны падтрымлівае сувязь з беларускімі выратавальнікамі, інфармуе аб ходзе пошукавай аперацыі. Аднак пакуль адшукаць следы нашага суайчынніка не ўдалося. Беларускі грамадзянін, мінчанін 1982 года нараджэння, знаходзіўся на адпачынку ў Гурзуфе, 6 жніўня самастойна пайшоў на схіл гары Бабуган-Яйлы і прапаў. Да пошукаў прыцягнуты 10 альпіністаў-выратавальнікаў з Ялты.

НАТАЛЛЯ ПЯТКЕВІЧ АБРАНА СТАРШЫНЁЙ АСАЦЫЯЦЫ «БЕЛАРУСКАЯ ФЕДЭРАЦЫЯ ГАРНАЛЬЖНАГА СПОРТУ І СНОЎБОРДА»

Намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Наталля Пяткевіч абрана старшынёй асацыяцыі «Беларуская федэрацыя гарнальжнага спорту і сноўборда».

У звароце да дэлегатаў канферэнцыі Наталля Пяткевіч выказала ўдзячнасць за вылучэнне яе кандыдатуры на кіруючую пасаду. «На мой погляд, горныя лыжы і сноўборд — адны з самых відовішчых і цікавых відаў спорту», — сказала намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта. — Яны ўключаюць спорт вышэйшых дасягненняў, масавы спорт і адпачынак, турызм і прыватны бізнес. На гэтых накірунках і павінна грунтавацца дзейнасць нашай асацыяцыі».

У Беларусі, якая з'яўляецца краінай з раўнінным ландшафтам, маюцца тым не менш выдатныя ўмовы для развіцця гарнальжнага спорту, адзначыла Наталля Пяткевіч. «У нас ёсць нямяла гарнальжных баз добрага ўзроўню, уключаючы «Чырвоныя паляны» ў Сочы. Не выкарыстоўваць іх патэнцыял злычына», — сказала яна.

Аб'яднанне ў асацыяцыю дапаможа павялічыць прывабнасць Беларусі як турыстычнай краіны, лічыць Наталля Пяткевіч.

Сяргей ВІШНЕЎСКІ, БЕЛТА.

СМЯРТОЧНАЯ МАЛАНКА

У Івацэвіцкім раёне ад удару маланкі загінуў мясцовы жыхар.

Як паведамілі ў аддзеле інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Браслаўскага аблвыканкома, трагедыя адбылася 13 жніўня. 42-гадовы мужчына, старэй Косаўскага пажнеўралагічнага дыспансэра, пасяві кароў непадалёк ад Косава. Цяла загінулае азнайшла яго жонка. Паводле папярэдніх даных, мужчына памёр ад прамога пападання навальнічнага разраду маланкі — пасвіць кароў ён адправіўся ў 5.30, а прыкладна праз дзве гадзіны пачалася моцная навальніца.

Вольга КАБЯК, БЕЛТА.

«РЭНО» НЕ РАЗМІНУЛАСЯ З ПАВОЗКАЙ

Ноччу ў Слуцкім раёне ў дарожна-транспартным здарэнні загінулі людзі, якія ехалі ў гужавой павозцы.

Як паведамілі ў праўленні Дзяржаўнага інтэнсіўнага МНС, зафіксавана здарэнне напачатку першай гадзіны ночы на дарозе паблізу вёскі Васілішкі. Жыхар Міхасьвічэўскага сельсавета, які знаходзіўся за рулём аўтамабіля «Рэно», учыніў наезд на павозку, якой кіравала жанчына. Яна загінула разам з сямігадовым дзіцём, што ехала ў павозцы.

Ігар ГРЫШЫН.

А на мой погляд...

ЛЕПШЫ АДПАЧЫНАК ТОЙ, ЯКІ НАПЕРАДЗЕ

Калі ўвогуле гаварыць пра планы большасці з нас, дык, напэўна, значная іх частка прыпадае на лета. Ці, калі быць больш дакладным, на водпуску. Ад банальнага «проста адпачыць» да канкрэтных падарожжаў, заняткаў любімай справай. Лета яшчэ не скончылася, у многіх і водпуску, напэўна, яшчэ наперадзе. Чаму б не падвесці сваеаблыты прамежкавы вынік: ці поўнасцю ўдалося ажыццявіць планы, задумкі, намеры на летнія месяцы, на адпачынак, калі ён ужо быў?

Фёдар GERMANOVICH, галоўны дзяржаўны санітарны ўрач г. Мінска:

— Водпуску у мяне яшчэ наперадзе, адпаведна і ўсе планы, звязаныя з ім, таксама. Якія, пытаецца-ся? Ведаецца, я заўсёды складала планы за адзін дзень да пачатку адпачынку. Рызыкаўна, згодзен з вамі (смяецца). Але галоўнае — умець кіраваць гэтым рызыкамі. Думаю, дагэтуль у мяне атрымлівалася так рабіць.

Міхал АЛЕЙНІКАЎ, пенсіянер з вёскі Лобнічы Кіраўскага раёна:

— Нарыхтаваў кармоў для кароўкі дастаюцца. Мы разводзім пчол, дык добра адкаталі майскі мёд, нават двойчы гэта зрабілі. Адпачынаць? Ну калі ў вясковата жыхара адпачынаць: на сонейку калі-нікні паграцца (смяецца). Канешне, у лес хадзілі, жонка Валентына Аляксандраўна ў чарніцах была. А ўвогуле, што на Бога наракаць, жывём добра.

Анатоль МЯЦЕЛСКІ, начальнік аддзела перавозак і кантролю дацкайна Унітарнага прадпрыемства «Аўтобусны парк № 2 г. Слуцка»:

— Ведаецца, спраўдзіліся. Сёлета ў ліпені я адсвяткаваў свой юбілей, на які запрашаў сяброў, калег. Задаволены тым, які прайшоў святая. Калі была вольная гадзіна, атрымлівалася выехаць на возера, рэчку. Але самае галоўнае — літаральна з наступнага панядзелка я іду ў водпуску, таму ў поўным сансе можа сказаць, што жыву прадчуваннем адпачынку. Збіраюся паехаць на поўдзень. Я ўдзельнічаю ў мастацкай самадзейнасці ад нашага цукроварафінаднага камбіната, у 2005 годзе мы выступалі ў Еўпаторыі на міжнародным кінафестывалі, нават занялі другое агульнакаманднае месца. Спадабалася там, таму сёлета выра-

шыў паехаць туды ўжо самастойна.

Уладзімір ЧАРНАШЭВІЧ, дырэктар агенства нерухомасці «Загарадны дом»:

— У водпуску я пакуль што не быў, толькі збіраюся. Вось якраз планавалі наведаць туррыстычнае агенства. Куды збіраюся? Можна, я не буду раскрываць таямні? Скажу толькі, што мой адпачынак заўсёды праходзіць актыўна. Тут да прайшоўшых летніх месяцаў, дык мае спадзяванні ў цэлым спраўдзіліся. Напрыклад, ажыццявілася павязка ў Браслаўскі край з наведваннем славутых азёраў і рыбалкай, якая планавалася загалі ў вынікам якой я цяпкам задаволены.

Р.С. Каб даведацца меркаванне таго ці іншага чалавека, мы патэлефанавалі двум дзесяткам людзей. Адказалі, як бачыце, чыствёра (трое з іх, дарэчы, у бліжэйшы час збіраюцца пайсці ў водпуску). За выключэннем двух выпадкаў (калі людзі былі вельмі заняты і не маглі гаварыць), астатнія рэспандэнты былі ў водпуску. У палове выпадкаў пра гэта нам казалі іх калегі, а пра астатніх нячытка было здагадвацца.

Усім добрага адпачынку!

Сяргей СТАРЫНАЎ.

ДРУГОЕ НАРАДЖЭННЕ ДОЛЕВАГА БУДАЎНІЦТВА

На пытанні карэспандэнта «Звязды» адказвае начальнік упраўлення жыллёвага будаўніцтва Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва Аляксандр Горваль

— У дваццаты чысла ліпеня мы з вамі гутарылі аб тым, што Міністэрства распрацавала і ўнесла ў Савет Міністраў для разгляду праект Указа «Аб унесены дэпартаменту і змяненню ў Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па пытаннях долевага будаўніцтва і ў некаторыя Указы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па пытаннях страхавання» (матэрыял у «Звяздзе» ад 21 ліпеня 2007 г. «Долевае будаўніцтва павінна працаваць з прыбыткам»). Сёння сітуацыя ў гэтым накірунку змянілася?

— Так, гэты дакумент меў шэраг дэмакратычных момантаў па механізме долевага будаўніцтва. Аднак з таго часу адбылося шмат значных падзей.

Справа ў тым, што калі наш міністр быў на дакладзе ў Прэзідэнта Беларусі больш як два тыдні таму і гаворка зайшла аб Указе № 396, то ў выніку размова завяршылася тым, што лепш, мабыць, адмяніць дадзены ўказ аб долевым будаўніцтве, каб не ўводзіць нейкіх дадатковых абмежаванняў у працэс такага будаўніцтва для забудовшчыкаў, падрачыкаў і грамадзян, а таксама ўвогуле не ўплываць на рынаквыя механізмы долевага працэсу, каб большую цікавасць маглі праявіць інвестары да долевага будаўніцтва.

Як выканаецца дадзенае даручэнне Прэзідэнта Беларусі?

— Спецыялісты Мінібудаўніцтва пачалі адразу рыхтаваць указ аб адмене Указа № 396. Зараз ён падрыхтаваны і сёння ўзгадненне ва ўсіх інстанцыях. Прыняцце ўзгадненне ва ўсіх інстанцыях. Сёння мы накіроўваем гэты дакумент на канчатковае ўзгадненне ў Мініст.

— Калі Указ № 396 будзе ад-

менены, то на якіх умовах будзе ажыццяўляцца долевае будаўніцтва ў нашай краіне?

— На мой погляд, хутчэй за ўсё трэба будзе нешта распрацаваць. Мінімум нам даведзена частка являецца да таго тыпавага дагавору, які існаваў раней, але быў адменены вышэйназваным указам. У тыповым дагаворы долевага будаўніцтва павінны быць улічаны галоўныя моманты, якія рэгламентуюць адносіны паміж забудовшчыкам і дольшчыкам. Гэты дакумент павінен засцерагаць працэсы долевага будаўніцтва ад магчымых бандыцкіх прыёмаў аб фінансавых ці юрыдычных казусаў. Мы вернемся да пэўнага тыпавага ўзорнага дагавору долевага будаўніцтва, а ўсё астатняе па дэдазена механізму павінна рэгулявацца нормамі грамадзянскага заканадаўства. Зараз чакаем далейшых узгадненняў, які да гэтай сітуацыі будучы ставіцца ўраду і ўвогуле спецыялісты і кіраўніцтва Саўміна.

— Пасля стаяноўка раішэння па гэтым пытанню рынак долевага будаўніцтва краіны адкрываецца, напрыклад, у Мінску, і для замежных забудовшчыкаў?

— Такчыма...

— Магчыма, ці будучы існаваць пэўныя нормы закона, якія змогуць засцерагаць насельніцтва ад фінансавых будаўнічых пірамід?

— Ахова рынку долевага будаўніцтва ад незаконных метадаў будзе здзейсняцца тыпавым дагавор, але і гэтым выпадку застаецца рэгуляванне дадзены працэсу мясцовымі ўладамі. Так, долевае будаўніц-

КУРСЫ ВАЛЮТ	Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 15.08.2007 г. (дзяр бн разлікаў)	Курсы замежных валют для безаналізна разлікаў	Агенства Уладзіміра Граўцова
1 долар ЗША	2 146,00	Цэнтрабанк РФ	Публікацыя на часопіс «Звязда» ў ліпені 2007 года выдана ў тым жа нумары. Тэлефон: 206-88-01.
1 еўра	2 913,30	USD	25,5319
1 латывійскі лат	4 164,16	10 UAH	50,7340
1 літвыскі літ	843,75	1000 BYR	11,8636
1 чэшская крона	104,01	EUR	34,7413
1 польскі злоты	770,07	Курс у аналізна кампанія (на 14.08.2007 г.)	
1 расійскі рубль	84,05	USD	2140 / 2210
1 украінская грыўня	429,01		

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

КРУШЭННЕ ПЕЗДА У НАЎГАРОДСКАЙ ВОБЛАСЦІ ПРЫЗНАНА ТЭРАКТАМ

Па факту крушэння пезда «Неўскі экспрэс» Масква — Санкт-Пецярбург у Наўгародскай вобласці ўзбуджана крымінальная справа па артыкулу «Тэрарызм».

Генпракуратура Расійскай Федэрацыі пацвердзіла інфармацыю аб тым, што пезд выбуху з рэзк у выніку выбуху самаробнага прыстасавання, закладзенага ў 30 метрах ад моста. На месцы здарэння засталася варочна паўтара на паўтара метра, знойдзены металічныя прадметы і правады, працягнутыя на 5 метраў ад рэзк. Такая ж схема выбуховага прыстасавання была выкарыстана 12 чэрвеня 2005 года пры падрыве пезда Грозны — Масква ў Азэрджан раёне Маскоўскай вобласці.

Паводле інфармацыі РІА «Новости», магучасна выбуху склапа да двух кілаграмаў у традыцыйна эквіваленте. Расійская чыгунка паведаміла, што ў выніку тэракта пашкоджана 800 метраў чыгуначнага палатна. Пацярпела каля 60 чалавек, 25 з іх шпіталізаваны, у тым ліку 3 чалавекі ў крытычным стане. Паводле папярэдніх інфармацыі, сярэд пацярпелых беларускія ням.

Паводле інфармацыі РІА «Новости», магучасна выбуху склапа да двух кілаграмаў у традыцыйна эквіваленте. Расійская чыгунка паведаміла, што ў выніку тэракта пашкоджана 800 метраў чыгуначнага палатна. Пацярпела каля 60 чалавек, 25 з іх шпіталізаваны, у тым ліку 3 чалавекі ў крытычным стане. Паводле папярэдніх інфармацыі, сярэд пацярпелых беларускія ням.

ФАКТЫЧНАЯ ІНФЛЯЦЫЯ ў РАСІІ — 30 ПРАЦЭНТАЎ?

Як піша дзелявая газета «Взгляд», расійскія чыноўнікі не змогуць адмовіцца ад вызначанай раней арыенцыі па інфляцыі на палітычных меркаваннях. «Людзі стаміліся ад росту цен», — канстатуе А. Эсланд, вядучы навуковы супрацоўнік вашынгтонскага інстытута міжнароднай эканомікі. Таму ў другім паўгоддзі рубль чакае рэзкае ўмацаванне.

У той жа час на ўмацаванне рубля саўдзяцца экспартэры. У першым квартале 2007 года прыбытак «Роснефты» скараціўся на 25 працэнтаў. Прэтэнзія да фінансавых уладаў прадуць і вытворцы машын і тэкстыльнай прадукцыі. Рост курса рубля стымлюе імпорт — набываць тавары за мяжой становіцца больш танна. Згодна з паведамленнем Лента.ру, чарэньская інфляцыя «З'ела» банкаўскія

ўклады. Рублёвая дэпозыты ў 15-ці буйнейшых расійскіх банках паказалі адмоўную прыбытковасць. Той, хто захоўваў грошы ў наяўных, страшыў яшчэ больш: пакупніцкая здольнасць такіх забэрэнняў уяла на 1,23 працэнта ў долар і на 1,28 працэнта ў еўра. Паводле слоў дырэктара Банкаўскага інстытута Вяшэйшай школы эканомікі Саладкава, фактычная інфляцыя значна вышэйшая афіцыйна запалена і дасягае 25—30 працэнтаў у год.

У КІТАІ РУХНУЎ МОСТ: 22 АХВЯРЫ

Колькасць ахвяр у выніку абрушэння моста ў Цэнтральным Кітаі дасягнула 22 чалавек, лёс 46 чалавек, якія знаходзіліся ў момант абрушэння на мосце, застаецца невядомым. Яшчэ 22 чалавекі атрымалі раненні.

Трагедыя адбылася на будаўніцтве 320-метровага моста праз рэчку Цзяньто ў курортным ўездзе Тоцяня на захадзе правінцы Хунань у момант дэмантаж будаўнічых лясцоў. Па ўкладанні звестак, на гэтых работах было занята 125 чалавек, 57 з якіх удалося выратаваць. Учора на месцы аварыі працягвалася пошукава-выратавальная аперацыя, у якой было занята 400 паліцэйскіх.

Прычы

Выпрабавана на сабе

ЯК МЫ «ПУСКАЛІ» ПЕРШЫ ДЫМ З НОВЫХ ПЕЧАЎ

Рытывацтва да перакладкі печуў у бацькоўскай хаце мы з братам пачалі яшчэ ўвесну. У красавіку не без цяжкасцяў, пра што я ўжо пісаў, набылі цэглу. Коротка нагадаю, што на сталічны завод будаўнічых матэрыялаў давялося эздзіць двойчы (а кожны рэйс — 60 тыс. рублёў вадзіцелю за паслугі). На той час у адны рукі адпускі не больш за шэсць паддонаў (на кожным — 350 цаглін), хоць у асноўным бралі па 2—3 паддоны. Увесну штодня ў продаж паступала ў сярэднім 30—40 паддонаў цэгля розных марак, чагу ў прыпынцы хапала на некалькі гадзін працы магазіна. Каму не пашанцавала — мусіў ехаць на завод чарговы раз.

МАТЭРЫЯЛЫ
Паводле слоў майго школьнага сябра, які ўжо ў ліпені эздзіў за цэглай (і таксама двойчы), нам, можна сказаць, пашанцавала. Бо летам былі дні, калі ў адны рукі адпускі па... 100 цаглін па пашпарту. Склады былі забіты гатовай прадукцыяй, але, відавочна, прызначалася яна для будаўнічых арганізацый. Адзін мужык, ведаючы пра такое становішча спраў, прывёз поўны мікрааўтобус сваёйкоу, але ўсё роўна змог набыць толькі два паддоны цэгля. Калі на печ, дык яно, можа, і хопіць, а калі чалавеку для рамонту тэрма больш цэгла? Іншым разам давалі па 300 цаглін на чалавека. Нагадаю, на паддоне (закогавы кошт якога, дарэчы, 15 тыс. рублёў) іх 350. Пытанне: куды падзець «лішняе» 50 цаглін? Вазьміце на тэрыторыі свабодны паддон і ўручную адкладзіце, ралі работнік магазіна. А калі б за цэглай прыехала жанчына? Вадзіцелю ж плацяць за дастаўку, а не за пагрузачныя работы...

Карацей кажучы, на заводзе намі было набыта 1050 штук «двухсоткі» па 524 рублі за цагліну. Яшчэ прыкладна 400 штук у нас заставалася абсалютно новай цэглай — з тых, «савецкіх», запасаў. У прыватніка ў Ждановічах, паводле парады печніка, было куплена 160 штук спецыяльнай вогнетрывалай цэглай — для топака. Каштавала яна не танна — па долару за штуку, гэта значыць па 2150 рублёў. У магазіне, дарэчы, кошт даходзіў да 2900 рублёў за штуку. Нагадаю, транспартныя выдаткі склалі 120 тыс. рублёў (за першы рэйс, каб не гнаць паражняком грузавік, на заводзе набылі гліну па 18 тыс. рублёў за тону). Металічная пліта смаргонскай вытворчасці абыцалася ў 67 тыс. рублёў, дзве вялікія топачныя дзверцы — у 27 тыс. кожная, дзве дзверцы для

тых «квадратаў», тэрма, як ужо адзначыў, 22. Больш танна па грошам, але і больш марудна ў плане намаганняў будзе «абцягнуць» печы дротам: праз роўныя прамежкі набіваецца цвікі і печ нібыта аплятаецца з усіх бакоў металам. Ну, і майстру за працу тэрма заплаціць з разліку 8 «баксаў» за кожны квадратны метр пакладзенай пліткі.

МАЙСТАР
Ад майстра залежыць вельмі шмат. Быў выпадак: адзін такі чалавек хутка склаў заказчыку печ. Той яшчэ дзіўвіўся: нешта гліны шмат засталася. І як толькі печ першы раз запалілі — дым паваліў з кожнай шчыльніцы, як з паравознай трубы. Аказалася, горамайстар практычна не клаў паміж цагламі раствор, кідваў толькі крыху для бачнасці. Давялося чалавечу праз месяц зносіць тую печку. А ці ведае хто з гараджан, што гэта азначае?..

Майстар, з якім мы вялі перагаворы яшчэ з вясны, нас падвёў. За працу ён прасіў 200 долараў — «чырвоную цагу» ў нашай мясцовасці. Праўда, сам пячнік толькі робіць кладку, а замешвае раствор, падаваць цэглу і іншае павіны памочнікі. Ён назваў тэрмін, які нас не задаволіў, — адпачынак ужо к таму часу заканчэўся. Паехаў шукаць іншага пячніка па бліжэйшых вёсках. Звярнуліся да сталічных спецыялістаў. Адзін з іх запрасіў напачатку 400 долараў за дзве печы, потым скінуў цану да 350 долараў. Нават абцяцаў сам раствор замешваць. Дорага, выраслішы мы, на розніцу ў цане можна керамічную плітку набыць на абліцую. Па сваіх журналіцкіх сувязях я патэлефанавалі нават у судзены раён. Там «афіцыйна» за працу запрасілі амаль мільён рублёў, «неафіцыйна» — палову ад названай сумы. Плюс аплата праезду. Але, галоўнае, нас таксама прасілі пачакаць некалькі тыдняў. А часу ўжо амаль не заставалася. Шчыра кажучы, мы пачалі нервавацца. Большасць майстроў, які правіла, мясцовыя, — людзі ва ўзросце, самавукі, печы «бятрацца» ў вольную ад працы і агарода часіну. Спрачэцаў з імі надвечнай цяжка.

... Але нам, лічу, пашанцавала. Знайшлі маладога хлопца з судзены раёна, які правіла, мясцовы, — людзі ва ўзросце, самавукі, печы «бятрацца» ў вольную ад працы і агарода часіну. Спрачэцаў з імі надвечнай цяжка. Знайшлі маладога хлопца з судзены раёна, які правіла, мясцовы, — людзі ва ўзросце, самавукі, печы «бятрацца» ў вольную ад працы і агарода часіну. Спрачэцаў з імі надвечнай цяжка.

ПРАЦА
Каб разабрацца старыя печы і вынесці з хаты нам спатрэбіліся тры пары выхадных дзён. Фактычна гэта быў ці не паўнацэнны рамонт, паколькі давялося перапрацаваць падлогу, столь, абшываць гіпсакардоннае сцена (а гэта яшчэ ў суме 200 тысяч рублёў). Большым прывідным матэрыял — цэглу — адбілі ад старой гліноўцы, потым замочвалі ў вадзе, церлі металічнымі шчоткамі, сартавалі і складвалі. Астатнім за 3—4 гадзіны так загрузілі самавуад, што выпраміліся рэзоры пад заднімі коламі (зноў грошы за паслугі).

Плэўныя праблемы ўзніклі і з глінай. Набылі мы яе ў красавіку, а на двары стаяў спякотны ліпень. Раствор жа для кладкі павінен быў нагараваць смятану. Каб замачыць высыхающую гліну, давялося малаткамі і сякерамі здрабняць яе на кавалкі, меншыя за драбок цукру. Сырую гліну наразалі рыдлёўкай скрыпчалі, якія потым рвалі рукамі на маленькія кавалачкі. Да

рэчы, такую гліну я бачыў упершыню — карычневая, глустая, ні быў пластылім. Насечаныя і нарэзаныя кавалкі завілі вадой і, надзеўшы на дріль спецыяльную насадку, узбілі (нагамі ў ботах замешваць не атрымлівалася — гліны было шмат і ногі літаральна зацягвала). Раствор замешвалі ў прапорцыі тры вядры пяску-плывуну на адно вядро гліны. Вада — па густу (жарту, вядома). Дарэчы, я аказалася, размешваць яе да стану смятаны лепш не рыдлёўкай, а звычайнай цяпкай для агарода.

... Цяпер амаль тыя ж 1,5 тыс. цаглін тэрма было ўнесці назад (недзе 300 — на гарышча). Спачатку іх апускілі ў ваду мінімум на 10 мінут, потым складвалі, каб вада крыху сцякла, а затым ужо ўносілі ў хату, дзе майстар выкладваў рады. Пад металічную пліту і каласнікі мокрым цэглу даводзілася падразаць «балгаркай» (сухую не бярэ, хаця і ад мокарай стаў густы пыл).

Раней пячнікі збівалі пішнее з цаглін уручную — зараз карыстаюцца дасягненнямі цывілізацыі. Вогнетрывалыя цэглай выкапалі не ўсе толькі, а толькі спецыяльны экран у іх, каб абараніць звычайную чырвоную цэглу ад высокай тэмпературы. Зканомілі такім чынам сотню цаглін, на якіх хутка знайшліся пакупнікі. Усяго зрасходавалі каля 200—250 кілаграмаў гліны і ўвесь пяскопадлогу, столь, абшываць гіпсакардоннае сцена (а гэта яшчэ ў суме 200 тысяч рублёў). Большым прывідным матэрыял — цэглу — адбілі ад старой гліноўцы, потым замочвалі ў вадзе, церлі металічнымі шчоткамі, сартавалі і складвалі. Астатнім за 3—4 гадзіны так загрузілі самавуад, што выпраміліся рэзоры пад заднімі коламі (зноў грошы за паслугі).

Зараз на працягу месяца печы тэрма праз дзень крыху паліць, каб падсыхалі. У верасні думаем абліцаваць іх пліткай. Справа яшчэ да канца не скончана. Але майстар скажаў, што гарантыя на выраб — 25 гадоў. Хочацца думаць, што на ўсё 30 аб нават і больш. А ў наступны раз іх будзе перакладваць ужо нават унікі... Мы пусцілі першы дым у прысутнасці пячніка і засталіся задаволеныя — цяга ёсць!.

ВЕРА Ў ЦУД
— Нельга вырацца! — крычыць міначка Зінаіда сыну, які палез купаць у крыніцу. Яна родам са Слаўгарадчыны, і традыцыі ведае добра. Жанчына нікога дзіўнага не бачыць у тым, што яе дзеці вырашылі вылучыць прастуду халоднай вадой.

Тут усё вераць, што гэта дапамога. І расказаць нямаюць арыгінальных гісторый. Напрыклад, адна мясцовая жанчына расказала, як вазіла на крыніцу састарэлы доктарку, якая паверыла ў гаючую ваду пасля цудоўнага вылчэння яе пацыента. Па яе словах, маліць мужчына пасля воіска трапіў у балныцэ, дзе медыкі яго «пісалі». Не маглі нічым дапамагчы, каб зашчыпіць раны на яго набыць. Тады пацыент вырашыў збегчы з балныцы і прыехаць на крыніцу. А калі вярнуўся, то папарсіў выцягсаць яго, бо раны сталі зацягвацца. З тых часоў і са-

Мікола ТОНКАВІЧ, г. Мінск.

джаю з асабістых падворкаў. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што Беларусь з часам павіна адісыць ад імпарту зерня кукурузы. У бліжэйшыя гады ў краіне неабходна дабіцца вытворчасці ўласнага кукурузнага зерня ў аб'ёме 1 млн тон. «Але для гэтага тэрма цяпер ушчыльнаю заняцця адпаведнымі тэхналогіямі, распускоджваць набыты вопыт ва ўсіх рэйгяхна», — сказаў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржаўныя зварнуў увагу чыноўнікаў на неабходнасць рацыянальнага падыходу ва ўладкаванні сацыяльнай сферы ў вёсцы пры рэалізацыі праграмы адраджэння беларускай вёскі. Адзначыўшы, што сёння за кошт інтэнсіўнага ўкаранення сучасных тэхналогій і тэхнікі вызваліцца значная колькасць рабачай сілы, Прэзідэнт запатрабаваў прадумаць стварэнне падсобных прамыслаў або вытворчасці ў агародах, што будзе садзейнічаць стварэнню новых рабачых месцаў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

ЦУД БЛАКІТНАЙ КРЫНІЦЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.) ХРУМСТЯКА АГУРКІ І ХУТКІЯ НОГІ

Каб набраць ваду з крыніцы, стаіць цэлая чарга. Жанчыны чэрпаюць вёдрамі. Расказваюць, што паводле мясцовых традыцый, яны закрываюць у ёй агуркі і таматы. «Ой! Як добра стаць! А якія агуркі ў гэтай вадзе хрумсткія!»

Самыя смелыя скачуць з мастоку ў ваду. Сярод іх — Юрый і яго сын Дзіма з Кармянскага раёна Гомельшчыны. Яны злёгка дрыжаць, але весела запэўніваюць, што ім цёпла. Малы перакананы ў карысці вады Блакітнай крыніцы: раней узімку хварэў на прастуду, а пасля мінулагадня купання — нават ні разу не чухнуў!

— У яе цуды не веру, аднак прытрымліваюся народных традыцый, — паведаміў Яўген з Гомеля, які толькі што ачукуўся тры разы. — І ўсё ж спадзяюся на лепшае, каб зніклі хваробы і непрыемнасці.

— Усё баліць: і ногі, і рукі, і галава, і сэрца, — весела скардзіцца баба Люба, якая прыехала з цэлай кампаніяй старых з Гомельшчыны. — Я тры разы схадзіла, інакш яшчэ пяху схадуў, толькі б Бог даў на сваіх хадках, каб прыехала дадому, і стала як каток, як цялежка на колах бегачы!

Тамара Шматкова разам з сям'ёй праехала 960 кіламетраў, каб дабрацца да Блакітнай крыніцы з Ніжгародскай вобласці. Яе паклікалі на свята сваякі.

— Калі шчыра, то чакаю вылчэння, — сказала жанчына. — У мяне двое дзяцей і трое ўнукаў. Таму вельмі хачу здароўя, хачу доўга жыць. І спадзяюся, што так яно і будзе.

— Тут святое месца: людзі сціляюцца перад традыцыямі продкаў і шануюць іх звычкі, — гаворыць Даніленка. — На Блакітнай крыніцы адчуваеш, што над усімі нама ёсць Усевышні і мы павіны рабіць добра для іншых людзей.

Дарчы, слаўгарадскія ўлады плануецца ў бліжэйшым будучым падаваць калі крыніцы некалькі жылых домікаў, каб вандроўнікі маглі спыніцца і адчуваць сябе камфортна. Блакітная крыніца з кожным годам становіцца ўсё больш папулярнай, і ў райвыканкаме разлічваюць прыцягнуць сюды турыстаў.

ЦЁМНЫ МЁД
14 жніўня — гэта яшчэ і мядовы Спас. Таму найбольшай папулярнасцю ў гандлёвых радах каля крыніцы карыстаўся менавіта мёд, у асноўным мясцовы — з разнатраўя, цёмна-карычневага колеру.

Марыя Цітаўна Дзем'янкова прыехала з судзены раёна, адкуль

Фота Аляксандра КЛЕШЧУКА.

ма доктарка стала рабіць сваё паломніцтва да гаючай крыніцы.

КРЫНІЦА ДЛЯ ТУРЫСТАЎ
Жыжары Слаўгарада таксама эздзіць на Блакітную крыніцу: праўда, мясцовыя лічаць за лепшае пачакаць заканчэння масавага свята і спакойна прыехаць сюды надвечоркам.

— Я тут атрымліваю зарад энергіі, духойнага адраджэння і жадання жыць, — шчыра гаворыць навамеснік старшын райвыканкама Мікалай Міроненка. — Людзі заўсёды будуць верыць у тую, таму што прагнуць шчаслівага жыцця. Няхай яны паклоняцца святой крыніцы і атрымаюць ад гэтага станоўчыя эмоцыі.

У кіраўніка Слаўгарадскага раёна Уладзіміра Даніленкі дзень нараджэння прыпадае аkurat на 14 жніўня. Ён абавязкова прыязджае ў гэты дзень на крыніцу — хаця б прывесці арганізацыю людзей.

— Тут святое месца: людзі сціляюцца перад традыцыямі продкаў і шануюць іх звычкі, — гаворыць Даніленка. — На Блакітнай крыніцы адчуваеш, што над усімі нама ёсць Усевышні і мы павіны рабіць добра для іншых людзей.

Дарчы, слаўгарадскія ўлады плануецца ў бліжэйшым будучым падаваць калі крыніцы некалькі жылых домікаў, каб вандроўнікі маглі спыніцца і адчуваць сябе камфортна. Блакітная крыніца з кожным годам становіцца ўсё больш папулярнай, і ў райвыканкаме разлічваюць прыцягнуць сюды турыстаў.

ЦЁМНЫ МЁД
14 жніўня — гэта яшчэ і мядовы Спас. Таму найбольшай папулярнасцю ў гандлёвых радах каля крыніцы карыстаўся менавіта мёд, у асноўным мясцовы — з разнатраўя, цёмна-карычневага колеру.

Марыя Цітаўна Дзем'янкова прыехала з судзены раёна, адкуль

Ілона ІВАНОВА, Слаўгарадскі раён.

За рулём МАЛАДЫМ ПАЎСЮЛЬ У НАС ДАРОГА?

Ні дня ў Беларусі не абыходзіцца без ДТЗ, асноўная прычына якіх — перавышэнне хуткаснага рэжыму. Сітуацыя ў сёлетнім жніўні ў параўнанні з мінулагоднім не настолькі напружаная, але падстаў для супакоення няма. Асабліва вызначаюцца маладыя вадзіцелі са стажам за рулём менш год. Так, 4 жніўня 22-гадовае жанчына, якая атрымала правы толькі ў канцы красавіка, ехала на сваім аўто па другараднай дарозе і не ўступіла аўтобусу, які рухаўся па галоўнай. У выніку ДТЗ яна і яе дачка загінулі. Расследаванне паказала, што ў машыне была ўключана... пятая перадача, а значыць, жанчына нават не думала ўступаць.

З 2006 года назіраецца рост аварыйнасці сярод маладых вадзіцелюў па ўсіх паказчыках: колькасць ДТЗ узрасла на 46,3 працэнта, загінулых пры гэтым — на 62,2 працэнта, параненых — на 42 працэнта. Колькасць ДТЗ у нецярповым стане павялічылася на 109 працэнтаў. Паводле меркавання намесніка начальніка ўпраўлення Дзяржаўтаінспекцыі г. Мінска Уладзіміра Пульскага, шорак ДТЗ па віне маладых вадзіцелюў адбываецца 3-за таго, што яны не маюць вопыту ваджэння на вуліцах з інтэнсіўным рухам, таму што ў час навучання курсантам дазваляецца эздзіць не па ўсіх вуліцах сталіцы.

Намеснік начальніка ўпраўлення Дзяржаўтаінспекцыі Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі Яўген Карповіч, тлумачыць вялікую колькасць ДТЗ па віне маладых недастатковым кантролем за вучэбным працэсам курсантаў у шорату аўташкола. Маўляў, раней за дзейнасцю арганізацыі, якая займаецца падрыхтоўкай вадзіцелюў транспартных сродкаў, сачыла 200 афіцэраў Дзяржаўтаінспекцыі, а зараз усё пайнчыматвы — у 10 прадстаўнікоў Міністэрства транспарту і камунікацый. Зразумела, зазірнуць ва ўсе куткі краіны такой невялікай колькасці праверачных цяжка.

Паводле інфармацыі УДА МУС РБ, па стану на 1 жніўня ў выніку інспекцыйнага кантролю 3-за выяўленых грубых парушэнняў і недахопаў у працэсе падрыхтоўкі вадзіцелюў 44-м арганізмам было спынена дзеянне сертыфікатаў — ім забаранілі рэгістрацыю новых вучэбных груп да ўключэння выяўленых недахопаў. У выданы сертыфікатаў адмоўлена 4-м арганізмам, 5-ці — у працягу дзеяння сертыфікатаў, 1-й арганізмам адменена дзеянне сертыфікатаў. На сёння рыхтаваць вадзіцелюў у Беларусі дазволена 420 арганізмам.

— Каб падрыхтаваць добрых вадзіцелюў, — зазначае Яўген Карповіч, — на 30 працэнтаў была павялічана колькасць гадзін на практычнае ваджэнне транспартных сродкаў катэгорыі «В» (з 28 да 40 гадзін). Але не ва ўсіх арганізацыях гэта выконваецца: практыкуюцца прыпыкі вучэбных гадзін, на розных прычынах некаторыя заняты не адбываюцца, нярэдка замест таго, каб ехаць па вуліцы, курсанта ў чарговы раз адпраўляюць на аўтадром, а каб той маўчаў, пагражаюць няздэчай унутранага экзамену.

У ходзе правядзення аперацыі

СА «ЗВЯЗДОЮ» — НА КАНІ

«Звязду» я чытаю з маладых гадоў. У юнацтве яна дапамагала мне фарміраваць уславы светлагляд, вучыла любіць родную мову, свой народ, Айчыну.

Але быў выпадак, калі яна паспрыяла і ў вырашэнні прыватнай праблемы... Мой лёс, які і лёс май будучай жонкі, ужо з маленства склаўся няўдала — атрымалі сур'ёзныя траумы, сталі інвалідамі па апорна-рухальнаму апарату.

Таму на пачатку 80-х гадоў і вырашылі набыць аўтамабіль з ручным кіраваннем. З вялікімі фізічнымі цяжкасцямі (на мільцах) за два тыдні я абышоў усё патрэбныя кабінеты ў паліклініцы і атрымаў накіраванне на спецкамісію па аўтатранспарту.

Як жа крыйдана было, калі тамя камісія прызна-

ла мяне непрыгодным для кіравання аўтамабілем! І прычына была смехотворная: у мяне да нейкага там «стандарту» не хапала двух сантыметраў росту.

Гэтай крыйдаў я падзяліўся са сваёй любімай газетай. Не ведаю, якія захады прынялі журналісты «Звязды», але неўзабаве з арганізацыі сацзабеспячэння я атрымаў дакумент, што дапускаюцца да кіравання «Запарожжам» з ручным прывадам без аўтаўторнай перакамасіюў...

Вось так, дзякуючы аўтарытэту газеты, мы з жонкай займелі жалезнага каня. Гэта настолькі легчыла наша інваліднасць, што дзякаваць звяздоўцам хочацца і сёння.

Са святкам вас! З юбілеем!

Мікола ТОНКАВІЧ, г. Мінск.

Сітуацыю даследуе карэспандэнт

КАТЭГАРЫЧНАЕ «ТАК» І КАТЭГАРЫЧНАЕ «НЕ»

Надымак мы атрымалі пісьмо ад хіжаркі Мазыра Святланы Урчовай, якая усхвалявана прасіць «аднавіць справядлівасць», бо вакол яе склалася надзвычай складаная сітуацыя. Вось ён, гэты ліст:

«Піша вам скалечаная душой і целам Святлана Паўлаўна Урчова, 1964 года нараджэння. У нашым горадзе адкрылі гарнальчыя комплексы. 28 студзеня мы са сваёй дачкой Ларысай пайшлі паглядзець, што ён сабой уяўляе. Купілі білеты на табеган (санкі на жалезных рэйках) і на цюбінг (надуўныя двухмесныя санкі). Праехалі на табегане адзін раз, затым пачалі спускацца на цюбінгу з гары. З трых прычын, што паласа тармажэння не адпавядала надхлі гары, нас вынесла праз пашкоджаную ахоўную агароджу роў роў. На вялікай хуткасці я ўзлянула спінай і галавой і дрэва і ў выніку атрымала цялесную пашкоджаную пералому чэрапа, удару лобнай долёў, закрытыя аскольчанага пералому 12-га пазванка з траўматычным стэнзам пазваночнага канала. Я была дастаўлена ў мазырскую гарбальню, у якой знаходзілася з 28 студзеня па 5 лютага 2007 года. Пасля было дастаўлена ў Мінск у Беларускі навукова-даследчы інстытут траўматалогіі і арталогіі. Мая дачка атрымала цялесныя пашкоджаны ў выглядзе закрытыя чэрапа-мазгавой траўмы.

У інстытуце мне зрабілі дзве цяжкія аперацыі па пазваночніку, пасля чаго з 21 сакавіка па 3 красавіка я была пад назіраннем у мазырскай паліклініцы № 1, а з 4-га па 13-га таго ж месяца — на рэабілітацыі ў мазырскай балныцы. Далейшае лячэнне праходжу ў вышэйпампанёнай паліклініцы.

27 красавіка была напісана адпаведная заява ў Мазырскаму мікрапрактуру, а 5 мая я атрымала ліст непрацаздольнасці з адзнакай аб атрыманні мной траўмы ў алкагольным ап'яненні. Але ж на момант атрымання траўмы я была абсалютна цвярозай. Многі напісалі заява ў пракуратору, што аналіз утрымання алкаголю ў крыві — фальсіфікацыя, што адбывалася падробка медыцынскіх дакументаў.

Чатыры лісты непрацаздольнасці аплачаны бухгалтэраўмі МК «Этанол» цалкам, і нідзе не было адзна-

джаны для баспекі аматараў правесці волны час і атрымаць порцыю адрадналіў ў гаалоўным спартыўным збудаванні горада і па яго прычыне, на яго думку, адбылося нышчэнне з Урчовавай. Івана Іванавіча, на жаль, на месцы не аказалася — ён знаходзіўся ў камандзіроўцы. Размова адбылася пазней, і дырэктар катэгорычна заявіў, што з баспекай на комплексе ўсё ў парадку. Там дзяржаўца кантралёры, інструктары, атрады міліцыі, а траўмаваным нямаго. Ахвярай катаня становіцца той, што элементна іганаруе правілы баспекі, перад прыходам сюды прымаючы добрае чарку. Сярод іх аказалася і Святлана Паўлаўна. Гэта ж тэрма, 3,09 праміле ў крыві. Незалежнай камісіяй даказана...

Не да канца шчырым быў у гутарцы са мной Іван Іванавіч. У гэтым я ўпэўніўся, калі пайшоў на сустрэчу з мікрапракурорам Васілём Броекам. Ён сам бываў на комплексе і бачыў, як траўмаваныя аматараў імкліва праімацца з гары на цюбінгах, у тым ліку і дзеці, якія нікне запалозоршы ва ўжыванні алкаголю. Васіль Уладзіміравіч нават адзначыў, што ніколі не рызыкнуў ў гэтым выпадку садзіць у той цюбінг. А праз некаторы час я даведваўся, што на масленіцу дапомай ў медыкаў прасіла 35 пацярпелых, якія наведалі комплекс, а некалькі чалавек звярталіся да іх і на наступны дзень. Самымі распускоджанымі траўмамі, атрыманымі на комплексе, з'яўляўся гузакі, удары грудной клеткі, пераломы, страшэнны галаўнога мозгу. Дарэчы, пытанне баспекі па ўказаным аб'екце амбярэвалася ў горадзе з удзелам прадстаўнікоў адпаведных арганізацый. А зараз мікрапрактура вышляе ўсе абставіны ў адносінах да 134 чалавек, якія звярталіся з прычынае адзядленне балныцы з прычынае атрымання траўмаў на комплексе. Аб гэтым мне скажаў следчы Андрэй Грыб.

Але вернемся да Урчовавай. Першы ліст непрацаздольнасці з 28 студзеня на 5 лютага выданыя для лячэння ўрачом Іграм Трушчыкам; другі, з 5 лютага па 20 сакавіка, — урачом Жанярывічам (Мінск); трэці — з 21 сакавіка па 3 красавіка — урачом-траўматологам Уладзімірам Гаўрыловічам; чвэрты — з 4 па 13 сакавіка — зноў жа Іграм Тру-

шы. Ва ўсіх іх у графе «від непрацаздольнасці» — адзін і той жа запіс: «траўма невтворчача», «траўма бытавая». А вось у пятым лістку непрацаздольнасці ад 27 красавіка з 5 мая ён сфармуляваны быў наступным чынам: «траўма ў алкагольным стане». Забягаючы наперад, скажам, што на гэтай прычыне на прадымствяе яго не аплаліці, пачынаючы з 14 красавіка. Жанчына ж лячылася па 19 ліпеня. Той лісток непрацаздольнасці быў выданыяны Урчовавай урачом-хірургам Цэнтральнай гарадской паліклініцы Валеціем Муркіным (дарэчы, усё копій гэтых медыцынскіх дакументаў маюцца ў мяне).

Калі Святлана Паўлаўна ўбачыла той запіс у балнычным лістку, то жанхулася і ў той жа дзень звярнулася ў мікрапрактуру з заявай узабудзіць к

ПАЛІВА ДАРАЖЭ

Беларусам даводзецца жыць
і працаваць па новых правілах

Дэпутаты Магілёўскага гарадскога Савета разгледзілі меры па рэалізацыі ў абласным цэнтры праграмы паправаў Дырэктывы Прэзідэнта № 3 «Эканомія і беражлівасць — галоўныя фактары эканамічнай бяспекі дзяржавы».

Менш рэсурсаў — больш прадукцыі

— Выпуск канкурэнтаздольнай прадукцыі немагчымы без эканоміі энергетычных і матэрыяльных рэсурсаў, — нагадала начальнік упраўлення эканомікі Магілёўскага гарвыканкама Маргарыта Мацішонок. — Трэба забяспечваць рост вытворчасці разам з памяншэннем матэрыяльных выдаткаў і энэргіі.

І пакуль Магілёву гэта ўдаецца. Паводле вынікаў за паўгоддзе, заданне па энэрга- і рэсурсаэаэраэжні перавыканана. Гэты паказчык складае 20—25 працэнтаў пры павелічэнні аб'ёмаў вытворчасці на 13—15 працэнтаў.

У сувязі з падаражэннем энэрганосбітаў на кожным гарадскім прадпрыемстве былі распрацаваны спецыяльныя мерапрыемствы па ўкараненню энэргазбераэальных тэхналогій, і за 6 месяцаў эканамічны эфэкт ад іх выканання дасягнуў 8 мільярд рублёў.

Цяпер створаны раённыя і гарадская камісія па кантролю за эканоміяй і рацыянальным выкарыстаннем паліўна-энэргетычных і матэрыяльных рэсурсаў, якія будуць сачыць за сітуацыяй. У прыватнасці, за тым, як на прамысловых прадпрыемствах ідзе энэргэжэні выкарыстання імпартаемых відаў паліва і, наадварот, які павялічваецца ў структуры доля мясцовых і другасных энэргарэсурсаў.

Адным з лепшых прыкладаў ўкаранення новых тэхналогій у цэплазабэспячэнні застаецца завод «Тэхнапрыбор», дзе інфрачырвонымі выпраменьнікамі ацяпляецца толькі працоўная зона ў цэху. На прадпрыемстве «Магілёўхлебпрам» арганізавана вытворчасць паліўных брыкетаў з адходаў уласнай вытворчасці. На некаторых заводах з'явіліся кашальнікі, якія працуюць на мясцовых відах паліва.

Гарадскія ўлады чакаюць ад тэхналагічнага парка «Магілёў» ўкаранення інавацый, самых прагрэсіўных тэхналогій, якія дазваляюць эканоміць рэсурсы. На замежныя інвестыцыі тэхнапарк цяпер адкрывае кансультацыйны цэнтр для насельніцтва, дзе спецыялісты тлумачаць, як можна эканоміць ваду, цяпло і электрычнасць ва ўласных кватэрах і дамах. Калі скарыстацца парадзімі, то можна эканоміць да 20 працэнтаў расходу, а гэта немалыя грошы.

Лічыльнікі і новыя тэхналогіі

— Эканомія павінна стаць нормай жыцця, — упэўнены старшыня Магілёўскага гарвыканкама Віктар Шорыкаў. Аднак гэта выноса пакуль далёкая ад рэальнасці. У якасці доказу генеральны дырэктар Магілёўскага гарадскога ўпраўлення камунальных прадпрыемстваў Валентын Грыцук прывёў факты вандалізму ў дварах і пад'ездах дамоў — маўляў, гэта ж прамое марнаванне матэрыяльных рэсурсаў!

Увогуле ў сістэме ЖКГ распрацаваны свае мерапрыемствы па эканоміі і збераэжэнню, і іх больш за паўсотню. Маркучэ, што сістэма атрымае ад іх выканання эканамічны эфэкт на суму 7 мільярд рублёў. Напрыклад, у «Гарсвятле» будзе ўкаранена новая аўтаматызаваная сістэма ўключэння і адключэння вулічнага святла, якая не будзе залежаць, як цяперашняе фотазэлементы, ад надвор'я, а стане працаваць больш эфэктывна і ашчадна.

Між тым, Валентын Грыцук не разглядае беражлівасць толькі ў якасці прамой эканоміі энэргетычных і матэрыяльных рэсурсаў. Ён лічыць, што эканомія дае, напрыклад, і цэнтрылізаваны вываз смецця, і добрая арганізацыя рытуальных паслуг, калі гэта эканоміць сродкі прадпрыемстваў, а таксама сілы і час людзей.

Цяпер у Магілёве ідзе актыўная кампанія па ўсталяванні індыўідуальных прыбораў ўліку: гараджане ў большасці ахвотна ідуць на гэта, тым больш што аплата прыбор можна ў растэрміноўку. За месяц у горадзе ўсталяваліся 7—8 тыс. лічыльнікаў. Гэта работа працягнецца і ў наступным годзе, а вось устаноўку групавых прыбораў ўліку плануецца завяршыць сёлета.

Дэпутаты цікавіліся, ці будзе ўкараняцца новая сістэма асвятлення лесвічных клятак і пад'ездаў, калі з дапамогай гукавых элементаў святло ўключаецца толькі на непразраўляе прамежак часу, а не гарыць дзень і ноч. На жаль, на гэта пакуль не хапае грошай.

А ці ідзе ўстаноўка рэгулятару на батарэі, каб людзі маглі самі сачыць за тэмпературай паветра ў кватэрах? Масва — пакуль таксама не.

— Вось рэгулятары на радыятарах маглі б даць рэальную эканомію паліва, — лічыць старшыня Магілёўскага гарсавета Валерый Свістунюў. — Калі надта цёпла, трэба не форці адчыняць і ацяпляць вуліцу, а закруціць кранік.

Псіхалогія энэргадэтэктаваў

Падчас абмеркавання мераў па эканоміі дэпутаты ўзнялі шмат праблем. Напрыклад, Анатоль Хмялеўскі расказаў, што на прадпрыемстве «Ліфтмаш», дзе ён працуе, пытанні ашчаднага спажывання энэргіі і рэсурсаў закранулі бадай што толькі кіраўніцтва і спецыялістаў, але не простых рабочых. Таму дэпутат мяркуе, што псіхалогія людзей, якія доўгі час жылі па прынцыпу «усё навокал калгаснае, усё навокал маё», — галоўны тормаэ на шляху сапраўднага беражлівасці. І таму на прадпрыемстве даводзіцца тлумачыць усім, як урэшце рэшт энэрга- і рэсурсазбераэжэнне будзе адбывацца на заробках усіх работнікаў без выключэння.

Іншыя дэпутаты лічаць, што псіхалогія натуральна змяняецца: калі рэсурсы дараэжэюць, і за іх даводзіцца плаціць вайжэй «звонкай манетаі», то проста даводзецца эканоміць — іншага выйсця няма.

Тым не менш, дэпутаты таксама згодны і з той высовай, што свядомасць эканамічнага чалавека трэба выхоўваць з дзяцінства. Таму ў Магілёве вырашылі стварыць клуб энэргадэтэктаваў, дзе школьнікі ў гульнявой форме будуць шукаць уцэчку энэргіі. Дзе старшакласнікаў плануецца арганізаваць спецыяльныя конкурсы па асновах энэргазбераэжэння. Гэта праца ланецца з пачатку навучальнага года.

Эканоміць, як у Еўропе

Начальнік Магілёўскага абласнога ўпраўлення па нагляду за рацыянальным выкарыстаннем паліўна-энэргетычных рэсурсаў Тадуш Юрэвіч нагадаў сесіі, што ў структуры выкарыстання паліўных рэсурсаў Беларусі 97 працэнтаў займае газ, асноўным пастаўшчыком якога з'яўляецца Расія. Што адбываецца з яго пастаўкамі — кожны наш чытач ведае. Паліва дараэжэ — таму даводзецца эканоміць.

— Ёсць такі паказчык, як энэргаёмістасць унутранага валавога прадукту, — тлумачыць Тадуш Юрэвіч. — У Беларусі ён дасягае 420—460 кілаграмаў нафтавага эквіваленту на 1000 долараў ВУП. Для параўнання, у Даніі, якая блізка да нас па кліматычных умовах, гэты паказчык раўняецца 120. У Літве — 170, Германіі — 150—170. Так што рэзервы ёсць, і наша задача — скарыстаць іх.

Дырэктыва прадпісвае паступова знізіць цяперашні паказчык аж на 60%, і ўрэшце наблізіцца да ўзроўню еўрапейскіх краін. Новыя тэхналогіі, мясцовае паліва, альтэрнатыўныя крыніцы энэргіі, другасная сыравіна і шмат што іншае даводзецца ўкараніць, зрабіць і паспрабаваць на гэтым шляху.

Спецыялісты ў справе эканоміі ўпэўнены, што недастаткова спытаць за выкананне толькі з начальніка ці дырэктара прадпрыемства, справа беражлівасці павінна стаць сапраўды ўсёнароднай. Таму што галоўная мэта гэтай кампаніі, а далейшай — новага ашчаднага стылю жыцця і працы краіны, — павялічэнне жыцця людзей.

Ілона ІВАНОВА.

КАПЕЙКА РУБЕЛЬ БЕРАЖЭ ПАТРЭБНЫ ЛІХТАРЫ НОВАГА ПАКАЛЕННЯ

Сёння мясцовае ўлада апынулася паміж молатам і кавадлам: з аднаго боку ёй неабходна забяспечыць выкананне сацыяльных стандартаў у сельскай мясцовасці (у тым ліку і па асвятленню), а з другога — укараняць палітыку энэргазбераэжэння і эканоміі энэргарэсурсаў. Сумяшчальна абодва гэтыя задачы і выканаць іх атрымліваецца пакуль не ва ўсіх. Вось як яны вырашаюцца ў Кобрынскім раёне.

— Сацыяльны стандарт па ўзроўню вулічнага асвятлення ў нашым раёне выкананы, — расказвае старшыня Кобрынскага раённага Савета дэпутатаў Міхаіл Кавалевіч. — У нас на тэрыторыі 13 сельсаветаў месціцца 163 сельскія населеныя пункты. 80 працэнтаў усіх вуліц асвятлены. На першае паўгоддзе на аплата вулічнага асвятлення, абслугоўванне электрасетак, замену лампачак і г.д. бюджэтам было прадгледжана 95 млн рублёў. З улікам тых мерапрыемстваў, якія былі праведзены сельскімі Саветамі і раённымі электрасеткамі на працягу 6 месяцаў, нам удалося звесці ўсе затраты да 89 млн рублёў. Мы рэальна эканомілі, прытым што замянілі частку абсталявання на энэргазбераэальнае, замест фотарэлье ўстанавілі роле часу (таймеры). Своечасовай з'яўляецца і дапа-

мога мясцовых гаспадарак. Напрыклад, СВК «Восходзящая зорка» набыў для сваіх сельскіх населеных пунктаў энэргазбераэальнае абсталяванне, што дапамагло мясцовым старшым сельвыканкам выкарыстаць прадугледжаныя бюджэтам грошы выключна на аплата за спажытую электраэнэргію.

Сёння лампачкі і святільнікі ў нашым раёне знаходзяцца на баланс сельскіх выканкамаў, але абслугоўвае іх РЭС. Лагічным будзе перадаць усю гэтую гаспадарку на баланс спецыялізаванай арганізацыі. А выканкамам застанецца толькі разлічвацца за спажытую электраэнэргію.

Неабходнасць у вулічным асвятленню ў сельскай мясцовасці не кругласутачная. Асвятляць вёску трэба, калі людзі вечарам ідуць з аўтастанцыі, з Дома культуры, а раніцай — калі адпраўляюцца на працу. Ноччу ж, калі няма руху па населеным пункце, — няма і патрэбы ў яго асвятленню. З улікам гэтага наспела неабходнасць у вулічным святільніках новага пакалення, у якіх таймер можна перапраграмаваць дыстанцыйна, а не ўручную. Упэўнены, што наша прамысловасць можа выпускаць такія ліхтары. Іх устаноўка дазваляе знізіць спажыванне электраэнэргіі, як таго патрабуе Дырэктыва № 3, не зніжаючы выкананне сацыяльных стандартаў па вулічнаму асвятленню.

Запісала
Інга МІНДАЛЕВА.

ДРАГІЧЫН СЯБРУЕ З ДРАГІЧЫНАМ

Пагадненне аб супрацоўніцтве паміж беларускім і польскім гарадзімі аднолькавай назвай падпісаны ў польскім Драгічыне. Подпісы пад дакументам паставілі старшыня Драгічынскага раённага Савета дэпутатаў Ганна Верамейчык і Драгічынскі Драгічына Войцэх Божэм. Гарады з Брэсцкай вобласці і Падляскага ваводства ўжо некалькі гадоў падтрымліваюць партнёрскія сувязі. Дэлегацыі аднаго і другога Драгічына неаднойчы пабывалі ў суседзях, абмяняліся вопытам мясцовага самакаравання. А зараз гэтыя акцыі набылі арганізацыйнае і юрыдычнае афармленне ў вышэйназваным дакуменце, падпісанне якога адбылося ў Польшчы.

Пагадненне аб супрацоўніцтве ў эканамічнай, культурнай і іншых галінах заключана па ініцыятыве Пасольства Беларусі ў Польшчы. У цырымоніі падпісання ўзяў удзел пасол нашай краіны ў суседняй рэспубліцы Павел Латушка.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ДОШКА ГОНАРУ ПРЫДЗВІНСКАГА КРАЮ

Абласная і гарадская Дошкі гонару адкрыліся ў Віцебску. Сярод пераможцаў па выніках спаборніцтва ў мінулым годзе ў розных галінах адзначаны: Нацыянальны поліцыйны гісторыка-культурны музей-запаведнік, Новадубоўская цэнтральная раённая балыцка, Віцебскі гарадскі цэнтр культуры (тут штогод працуе дырэкцыя міжнароднага фестывялю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску»), лепшы «чытырохзорны» гатэль — «Лучос» і нават віцебскі дзіцячы садок № 22 ды ЖЭУ № 15.

Гэта «знакавае месца» знаходзіцца ў скверы насупраць помніка Леніну і абласной філармоніі. У цырымоніі адкрыцця бралі ўдзел першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Анатоль Рубінаў, старшыня Віцебскага аблвыканкама Уладзімір Андрэйчанка, які асабіста павішчаваў «лаўрэатаў» і іншыя адказныя асобы.

Лепшыя вызначылі згодна з крытэрыямі, прадгледжанымі Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 30 верасня 1999 года № 573 «Аб Рэспубліканскай Дошцы гонару». Штогод будуць вызначацца новыя «самыя-самыя» арганізацыі і прадпрыемствы, якіх, да таго ж, заахваюць і матэрыяльна.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
Фота аўтара.

ЧЫМ ПАДКУПЛЯЮЦЬ КУПЫ?

Такое паняцце, як камунальнае ўнітарнае прадпрыемства па аказанню паслуг насельніцтву (або скарачана КУП), апошнім часам у многіх на слыху. У адных сельвыканкамках даўно стварылі падобныя структуры, актыўна карыстаюцца іх паслугамі і нават маюць прыбытак. Другія арганізавалі прадпрыемства, але не маюць з яго нічога, акрамя... галаўнога болю. Трэція ж пакуль мітусяцца паміж першымі і другімі, узважваючы ўсе «за» і «супраць», не рашаючыся рызчыць: а раптам новая юрыдычная асоба, якой па вызначэнню павінен з'яўляцца КУП, прынясе замест прыбытку суцэльныя затраты?..

Святлана Давальцова, старшыня Міханавіцкага сельскага Савета дэпутатаў Мінскага раёна, прызнаецца, што ёй з самага пачатку імпанавала ідэя стварэння менавіта самастойнай юрыдычнай адзінкі, якая будзе мець свой статус і пры гэтым на працягу падпарадкаўвацца сельвыканкаму. Многія старшыні, якія замест юрыдычнай асобы (прадпрыемства) стварылі ўсяго толькі невялікае механізаванае звяно, цяпер, фігуральна выказваючыся, кушаюць сябе за локці. Бо ў выніку на іх саміх ляжыць работа і механіка, і слесары, і забяспячэнца, і галоўнага інжынера ў прыдуку. Давальцова, таксама спаўна хлэбнушы гэтыя «шчасця» (калі кожны дзень пачынаюцца з думкі аб тым, дзе дастаць саларыю), вырашыла стварыць замест звяна паўнацэннае камунальнае прадпрыемства, зарэгістраваўшы яго як юрыдычную асобу. Аб чым сёння зусім не шкадуе.

У КУПа, які называецца «Трансмис» (што азначае «Транспорт Міханавіцкага ісполкома»), ёсць свой невялікі штат. Адміністрацыя з складаецца з дырэктара і двух бухгалтараў — гэта своеасаблівы магазінны цэнтр, ад якога, уласна кажучы, і залежаць вынікі работы ўсяго прадпрыемства. Тут патрэбны дакладныя разлікі колькасці і аб'ёму паслуг, якія ты можаш аказаць насельніцтву і іншым заказчыкам. А таксама вызначанне кошту гэтых паслуг, які павінен быць не надта высокім, каб не адштурхнуць патэнцыйнага спажыўца, але і не вельмі нізкім, каб прадпрыемства не выльецца ў трубу.

Дарчы, гэтыя «прамудрасці» дырэктар КУПа Аляксандр Яцкевіч спасылаў паралельна з афармленнем усіх неабходных па-

Трактарыст
Уладзімір
ЛАМАКА —
адзін з самых
запратрабаваных
работнікаў.

Адносна новая
структура
набірае абароты
ў сельсаветах
Мінскага раёна

пер і дазваляў — давалі складаным і напружаным працэсам, які даверыла яму Давальцова напачатку. Сёння Аляксандр Вітальевіч (па аддукацы менеджар эканаміі) гаворыць, што ні адна навучальна ўстанова рэспублікі не вучыць студэнтаў тонкасцям такой справы, як кіраўніцтва камунальным унітарным прадпрыемствам. Уменне прыходзіць толькі праз вопыт, — а ён, як вядома, «сын ошкіб трудных»... Пакуль свае шышкі не наб'еш, працаваць не навучышся. Але ўжо на першапачатковым этапе новаспечаны дырэктар вызваліў старшыню сельвыканкама ад празмерных нерваванняў адносна будучыні КУПа. Скажаў: «Я ўсё зраблю сам», — і пераклаў на свае плечы лямбівую долю арганізацыйнай работы...

Міханавіцкі сельсавет не проста прыгарады — ён прыстальнік. Тут павінае своеасабліва псіхалогія «яшчэ

Зімой за ім замацавана расчыстка вуліц, вясной — добраўпарадкаванне помнікаў, і круглы год — гаспадарчае абслугоўванне ўстаноў аддукацы і культуры, якія знаходзяцца на баланс сельвыканкама. Аляксандр Яцкевіч сцвярджае, што сёння КУП працуе з атыпальнай аддачай у межах сваіх магчымасцяў — гэта калі ўсталяваць пэўны баланс паміж расходамі і даходамі.

Сёння штат прадпрыемства не проста абмежаваны, а, як кажучы, аптымізаваны. У ім, акрамя дырэктара і двух бухгалтараў, ёсць два рабочыя па добраўпарадкаванню населеных пунктаў, тры трактарысты, два грузчыкі і адзін электрык. Два трактары МТЗ, выдзеленыя раённай экалагічнай службай, выконваюць функцыі і грузавых, і смеццяўборачных машын.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

АДРАДЖЭННЕ ВЁСКИ

УЧОРА — 3 ДАЙГАМІ, СЁННЯ — 3 ПРЫБЫТКАМ

У маі мінулага года маёмасны комплекс акцыянернага таварыства «Гарадзец», што на Шклоўшчыне, перадаў ва ўласнасць «Беларусбанка». Гэта быў вымушаны крок, каб налаodziць справы ў гаспадарцы. Праз пераўтварэнне саўгаса ў акцыянернае таварыства (якое адбылося пэўны час таму) якаснага рэфармавання не атрымалася, неабходны былі сур'ёзныя інвестыцыі. Калі ў аграпрамысловага прадпрыемства нарэшце з'явіўся новы гаспадар, то праз непрацяглы час сітуацыя змянілася да лепшага.

— Навялі парадка на зямлі, зараз выконваем усё тэхналагічныя патрабаванні, — заўважае дырэктар прыватнага ўнітарнага прадпрыемства «АСБ Гарадзец» Алег Леснік. — Працуем так, як патрэбна працаваць, і гэта прыносіць рэальную аддачу. Мяркую, што сёлета валавы збор збожжа будзе ўдвай большы, чым летась. Для таго, каб атрымаць такі важкі «каравай», усё зроблена.

Факт па-свойму вельмі паказальны: варта было навесці належны парадка на зямлі, працаваць па тэхналогіі, і паказчыкі адразу ўзраслі. За год удалося правесці сур'ёзнае пераўзбраенне — па лізінгу набылі камбайны, трактары, глебаапрацоўную і навясную тэхніку. Амаль на 5 млрд рублёў. Прадуманыя інвестыцыі, што і кажаць. За кошт такога грунтоўнага абнаўлення тахпарку ўдалося выйсці на сучасны ўзровень аграпрамысловай вытворчасці. Гэта дазволіла не

толькі рэальна палепшыць якасць і апэратыўнасць правядзення сельскагаспадарчых работ, а і значна зменшыць затраты.

Не варта забываць пра тое, што падчас прыходу інвестара на гаспадарцы «віселі» даволі вялікія даўгі. Заканадаўствам прадугледжана магчымасць іх скасавання — прапарцыйнальна росту аб'ёмаў вытворчасці. Пагадзіцеся, вельмі прывабная прапанова. Таму паказчыкі адсочваюцца літаральна ў «рэжыме рэальнага часу», кожны крок дакладна ўзважваецца. Усё павіна працаваць на канчатковы вынік — такі цяпер прынцып работы. Зразумела, што нават самыя вялікія інвестыцыі не здольныя прынесці «імгненныя» дывідэнды, асабліва ў такой галіне, як сельская гаспадарка.

— Ва ўсім свеце аграпрамысловае комплекс з'яўляецца датацыйнай галіной, — адзначае Алег Леснік. — На развіццё сельскагаспадарчай вытворчасці накіроўваюцца значныя

сродкі, аддача ад якіх будзе толькі праз 5—7 гадоў. Сур'ёзны інвестар заўсёды імкнецца працаваць на доўгатэрміновую перспектыву, толькі ў такім выпадку можна дасягнуць станоўчага выніку. Для таго, каб мець прыбытак, спачатку неабходна стварыць устойлівую вытворчасць. Гэтую аксіёму нікому, пэўна, не трэба тлумачыць.

Прыбытак па восені лічаць

З дапамогай спецыялістаў «Беларусбанка» быў зроблены грунтоўны бізнэс-план, дзе падрабязна распісана, якім чынам «Гарадзец» выйдзе на прыбыток. Зразумела, вызначаны перспектывыя накірункі. У расліваводства акрэслены шэраг найбольш рэнтабельных культур. Перш за ўсё гэта рапс, вырошчваннем якога гаспадарка займалася і дагэтуль, аднак без бачнага поспеху. Між тым, пры належнай арганізацыі справы смела мож-

Рэфармаванне сельгаспрадпрыемстваў мае рэальны вынік

на разлічваць на добры заробак. Мяркуюць самі: рапс цяпер рэалізуецца па 420 рублёў за кілаграм. Сёлета ў «Гарадцы» ўраджайнасць гэтай маслічнай культуры склала 18 цэнтнераў з гектара (летась — 12 ц/га). Плошчы пад рапсам мяркуецца павялічыць і надалей — у бліжэйшай перспектыве іх плануецца давесці да 270 га.

Яшчэ адзін з прыярытэтаў — піваварны ячмень. Летась гаспадарка рэалізавала яго 112 тон, а ў гэтым годзе сабралі значна больш: як паведаміў Алег Леснік, на складзе зараз ляжыць 380 тон. Паводле даных лабараторыі, гэтая прадукцыя цалкам адпавядае ўсім патрабаванням піваварнай вытворчасці. Значыць, будзе запатрабавана адпаведным прадпрыемствам. Піваварны ячмень — вельмі выгадная і неабходная культура, якой варта сур'ёзна займацца. Таксама як і традыцыйна для беларускаў бульба. У многіх гаспадарках плошчы пад «другім хлэбам» скарачваюцца, а ў «Гарадцы» іх, наадварот, плануецца павялічыць. Пакуль бульбяныя палеткі займаюць толькі 10 гектараў, аднак гэта, заўважаюць у гаспадарцы, толькі пачатак. Цяпер адпрацоўваюцца сучасныя тэхналогіі вырошчвання, адбіраюцца найбольш прыдатныя сарты, каб у далейшым можна было выйсці на большыя аб'ёмы вытворчасці.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ЧЫМ ПАДКУПЛЯЮЦЬ КУПЫ?

Дырэктар КУПА «Трансмис» Аляксандр ЯЦКАВЕЦ і старшыня Міханавіцкага сельскага Савета Святлана ДАВАЛЬЦОВА.

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Пашыраць штат, маючы невысокую рэнтабельнасць, немытагодна, — тлумачыць Яцкавец. — Мы не можам са сваёй прыбытку трымаць лішніх людзей, бо працуем у рынкавых умовах. Што заробілі — тое і наша, за вылікам падаткаў, канешне.

Заробкі ў КУПе па прыградных межах невялікія — у сярэднім 500—600 тыс. рублёў. Ды і іх яшчэ трэба «напрацаваць». Не кожны можа вытрымаць тэм і прыставацца да «спецыфікі» КУПа. А яна заключаецца ў тым, што да абеду, дапусцім, — трактарыст, пасля абеду абкошваеш участак, а вечарам займаешся добраўпарадкаваннем сквера ці рамонтна-сінтэма ацэплення ў дзіцячым садку.

— У нас трактарысты, якія раней у калгасе працавалі, не прыжываюцца — не таму, што дрэнна працуюць, а таму, што імкунца толькі за рўмём у кабіне сядзець. А так не атрымацца, — гаворыць Аляксандр Віталевіч.

Ён, дарэчы, і сам, калі неабходна, здзіма сваю светлую, акуртатна адрасаваную кашулю і лезе пад трактар, у якім забарухлі механізм. І за зваршчыка б'юць, і за слесаря, і смецце дапамагаў загрузаць, калі ўзнікалі патрэбы... Таму што да рэмна патрачаны час — гэта не зваротна страчаны грошы, якія маглі б пайсці на зарплату работнікам.

Дарэчы, некаторы мясцовыя жыхары спачатку глядзелі на іх з пагардай і называлі смеццярэмі... Але пасля таго, як з Міханавіч і іншых вёсак сельсавета былі вывезены горы смецця, замест 15 стыхійных звалак утварыўся адзін «цывілізаваны» палігон, а з большай часткай насельніцтва (гэта каля 2 тыс. домаўладанняў) былі заключаны дагаворы на санітарную ачыстку тэрыторыі, — на сміхацца перасталі. Калі і здараецца зрэдку нешта падобнае, Аляксандр Віталевіч вучыць сваіх падначаленых рагаваць спакойна і карэктна. Ён даўно здолеў пераканаць калектыв у тым, што

УЧОРА — 3 ДАЎГАМІ, СЁННЯ — 3 ПРЫБЫТКАМ

не зарастае «народная сцэжка». — Асноўным напрамкам нашай дзейнасці застаецца дапамога сацыяльна неабароненай частцы насельніцтва, — гаворыць Аляксандр Віталевіч. — Мы ніколі не адыходзілі і не адыходзім ад гэтай пазіцыі, вось і даводзіцца афармляць па 2000 банкаўскіх выісак у месяц. Так што вывады наконт таго, ці патрэбны сельсаветам КУПы, можаце зрабіць самі. Але і наша прадпрыемства — не мяжа для удасканалення. У Мінскім раёне шмат сельсаветаў

Галоўны бухгалтар КУПА Наталія БУЛАЎСКАЯ ў курсе ўсіх даходаў і расходаў.

дэрэннай работы няма — ёсць дэрэнныя работнікі. (Прынамсі, да «Трансмис» апошнія дачынення не маюць.) У выніку «купаўцы», якія займаюцца, па сутнасці, грубай і цяжкай працай, ведаюць сабе цану і трымаюцца за свае рабочыя месцы, што, у сваю чаргу, спрыяе росту аўтарытэту «фірмы». Баўленне часу з алкаголем тут не вітаецца. Калі ты п'еш — хто будзе за цябе працаваць? Заказы і заяўкі распісаны «ад і да», нават на выхадныя. Калі нехта з работнікаў КУПа захварэў, дадаткова нагрузка кладзецца на ўсіх астатніх. Гэта напісаная правілы, пра якія ведаюць усе і якія няўхільна выконваюцца.

Канешне, дрэнны той дырэктар, які не марыць аб пашырэнні свайго прадпрыемства. У планах Аляксандра Яцкавца, напрыклад, арганізацыя ўласнай вытворчасці («Сфера паслуг — гэта добра, але хацелася б рабіць і нешта сваё»). Не выключаны і выхад на такую асобную галіну дзейнасці, як грузавозавозкі. А з'явіцца дадатковы транспарт — спатрэбіцца і стаянка для яго, і свая рамонтна база, інакш кажучы, той «фундамент». А аб'ёмы гэтыя абавязкова будучы, можаце мне паведаць. Галоўнае — заваяваць давер насельніцтва.

Наталія КАРПЕНКА. Мінскі раён. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

ПОМНІК САМАКІРАВАННЮ

Галоўным у радзе быў той, які назначыў князем Вялікага княства Літоўскага. Ён узначальваў і суд, што разглядаў крымінальныя справы. Жыхары Бярэсця знаходзілі пад юрысдыкцыяй гарадской рады і аб'яўляліся падаткам. А дробныя рамеснікі і беднота падпарадкоўваліся сваім ранейшым феадалам.

На момант усталявання Магдэбургскага права горад налічваў каля двух тысяч жыхароў. Разам з дараваннем прывілеі Бярэсцю было перададзена каля 1500 гектараў зямлі, а пазней — і вёска Казловічы. Так бы мовіць, у якасці падсобнай гаспадаркі горад атрымаў невялікі калгас.

Днямі ў Брэсце на адным з будынкаў па вуліцы Савецкай усталяваны памятник знаку даравання Бярэсцю Магдэбургскага права, якога старажытны горад над Бугам быў ўдастоены першым з беларускіх гарадоў у 1390 годзе. Бярэсцю былі дараваны прывілеі на самакіраванне паводле Магдэбургскага права адразу пасля Вільні — сталіцы Вялікага княства Літоўскага. Кіраванне горадам перайшло да рады, што складалася з лаўнікаў (засядачаў), радцаў (дарадчыкаў) і двух бурмістраў. Усе члены рады выбіраліся гараджанамі з грамады купецка-рамесніцкай вярхушкі. Рада ажыццяўляла судовую справу, кантралвала гандаль, у яе функцыі ўваходзіў збор падаткаў, кантроль за працай рамеснікаў, выданне розных пастановаў.

ЗНАРОК НЕ ПРЫДУМАЕШ

СУСЕД СУСЕДУ — НЕ ТАВАРЫШ?

Часта бывае так, што нават законныя патрабаванні грамадзян, якія звяртаюцца па дапамогу да мясцовых уладаў, не задавальняюцца. Ды і што яны могуць зрабіць, калі паміж суседзямі няма міру і паразумення?

Цікавую сітуацыю па гэтай тэме вывучалі спецыялісты Камітэта дзяржаўнага кантролю Віцебскай вобласці. Грамадзянін І. пачынаючы са жніўня 2005 года, спрабаваў даказаць адказным асобам Віцебскага райвыканкама, што яго сусед самовольна ажыццяўляў падсыпку дарогі ў вёсцы. Маўляў, не было ў суседа ні адпаведнага дазволу, ні ліцэнзіі на правядзенне будаўнічых работ.

У сувязі з «рэканструкцыяй» узровень дарогі павысіўся і вада пасля дажджу пачала сцякаць на ўчастак і ў падвал дома, які будаваў І. Ён неаднаразова звяртаўся ў райвыканкам, але ніякіх мераў да суседа не прынялі, дарога так і не была прыведзена ў першапачатковае станавішча.

Ужо па рашэнню раённага суда суседа абавязалі за свой кошт аформіць праектную дакументацыю па прывядзенню дарогі ў парадак, а таксама ўзгадніць праект са спадаром І. Быў абзначаны канкрэтны тэрмін — да сярэдзіны лістапада мінулага года. Але ж сусед рашэнне суда праігнараваў. Больш таго, на месцы засыпанай канавы для сцэку вады, якую ён павінен быў аднавіць, паставіў... агароджу з бетону.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ДОМ... «АДНАГО АКНА»

Як кажуць, статыстыка — рэч упартая. Аказваецца, больш паловы (52 працэнты) апытаных жыхароў Беларускай адначальні, што стыль і форма работы мясцовых уладаў з грамадзянамі змяніліся ў лепшы бок. На Віцебскай вобласці нядаўна адбыўся семінар-пасаджэнне па пытаннях выканання Дырэктывы Прэзідэнта № 2 «Аб мерах па далейшай дэбюракратызацыі дзяржаўнага апарату».

У Чашніцкім раёне бюракратызму аб'явілі сапраўдную вайну. Цікава, што ў райцэнтры нават ёсць Дом «аднаго акна», які называюць гэты будынак мясцовыя жыхары. У ім працуюць і бюро тэхнічнай інвентарызацыі, і аддзел архітэктуры і добраўпарадкавання, і натарыят і іншыя службы. А яшчэ тут плануецца размясціць банкаўскі разліковы цэнтр, дзе на экраны кам'ютараў можна будзе хуценька знайсці ўсю неабходную інфармацыю.

Пры райвыканкаме створаны спецыяльны сектар па рабоце са зваротамі грамадзян. Па просьбах тых, хто звярнуўся па дапамогу, адказныя асобы самі вырашаюць розныя пытанні: афармляюць у аддзелах райвы-

канкама большасць адміністрацыйных працэдур. І часцей за ўсё неабходную даведку заяўніц атрымаваць у той жа дзень. Сектар аснасці не толькі сучаснымі камп'ютарамі, але і хуткасным выездам у Інтэрнэт. У выніку з'явіўся аператыўны доступ да змяненняў у заканадаўчых дакументах. Дзейнічае пункт кансультацыйнай дапамогі насельніцтву.

Старшыня Чашніцкага райвыканкама Анфім Міхалевіч кажа, што неабходна прадугледзець і стварэнне пры выкананні юрыдычных службаў, што дазволіць лепш арыентавацца ў нюансах нарматыўна-прававой базы.

Старшыня Віцебскага аблвыканкама Уладзімір Андрэйчанка і ўтрыманнем падаходнага падатку. Пры гэтым трэць з іх атрымлівае заробак ніжэй за ўстаноўлены дзяржавай мінімальны памер.

Па выніках праверак у бюджэт спягнана Br21,1 млн падаткаў і эканамічных санкцый. Пры гэтым да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнуты 74 суб'екты гаспадарання, якія аштрафаваны за парушэнне заканадаўства на Br2,8 млн.

У абласной інспекцыі дадалі, што паведаміць аб падобных фактах грамадзяне могуць па тэлефону «даверу» ў Гомелі: 74-38-06. Алена САФРОНАВА, БЕЛТА.

АД МЯСЦОВЫХ УЛАДАЎ...

У канцэртнай зале Віцебскай абласной філармоніі цяпер можна паслухаць сапраўдных арган. Абласному бюджэту ён абшчыўся амаль што ў 800 тыс. еўра. Унікальны музычны інструмент агульнай вагой у 3 тony па спецыяльнаму заказу зрабілі ў Германіі на спецыяльнай фірме. У ім больш за 3 тыс. труб. Самыя маленькія з іх дыяметрам 5 міліметраў і даўжынёй 1 сантыметр, а вялікія адпаведна 25 сантыметраў і 6 метраў. Асвабодзіць аргана ў тым, што ён замацаваны на сценах з двух бакоў залы. Гэта тлумачыцца тым, што ў будынку Віцебскай абласной філармоніі, які быў узведзены ў 1950-я гады, звычайныя арганы проста не маглі памесціцца цалкам.

У 2005 годзе была завершана капітальная рэканструкцыя галоўнай філарманічнай пляцоўкі Прызвінскага краю. Яе вышлі зрабіць непаўторнай дзякуючы аргану. І вось нядаўна тут прайшоў першы канцэрт з удзелам Юрыя Сямёнава з Санкт-Пецярбурга і народнага артыста Беларуса Ігара Алюнікава.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗАРПЛАТА Ў «КАНВЕРЦЕ»

У Гомельскай вобласці выяўлены 76 арганізацый і індывідуальных прадпрыемстваў, якія выплачвалі зарплату ў «канверце» набытым работнікам. Такія вынікі праверак праведзены ў першым паўгоддзі гэтага года Гомельскай абласной інспекцыяй Міністэрства па падатках і зборах Беларусі.

Як паведамілі ў абласной інспекцыі, падчас праверачных рэйдаў супрацоўнікі падатковых органаў выявілі 76 суб'ектаў гаспадарання, якія выдалі 188 наёмным работнікам зарплату без адлюстравання яе ў бухгалтарскай справаздачнасці

і ўтрыманнем падаходнага падатку. Пры гэтым трэць з іх атрымлівае заробак ніжэй за ўстаноўлены дзяржавай мінімальны памер.

Па выніках праверак у бюджэт спягнана Br21,1 млн падаткаў і эканамічных санкцый. Пры гэтым да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнуты 74 суб'екты гаспадарання, якія аштрафаваны за парушэнне заканадаўства на Br2,8 млн.

У абласной інспекцыі дадалі, што паведаміць аб падобных фактах грамадзяне могуць па тэлефону «даверу» ў Гомелі: 74-38-06. Алена САФРОНАВА, БЕЛТА.

НЯМА ЎВАГІ ДА ЛЮДЗЕЙ — ПЛАЦІ ШТРАФ

Спрэчка паміж работнікам БУ-167 адкрытага акцыянернага таварыства «Мазырпамбуд» Валерыем Чыгарэўскім і кіраўніцтвам гэтага прадпрыемства набыла такую напружанасць, што магла б перарасці ў судовую справу. А гэта патрабавала б многа часу і лішніх выдаткаў. Усё закончылася хутчэй, калі Чыгарэўскі вырашыў звярнуцца ў Мазырскую мікрарэнную інспекцыю працы — структурнае падраздзяленне Гомельскага абласнога ўпраўлення дэпартаменту дзяржаўнай інспекцыі працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны.

Там адрагавалі на заяву аператыўна, зрабілі адпаведную праверку і прыйшлі да высновы, што кіраўнікі ААТ груба панянялі працэдурную прыцягненні работніка да дысцыплінарнага спягнення. А менавіта: не запатрабавалі ў яго пісьмовага тлумачэння за адсутнасці на рабоце, не ўвялі ў курс справы прафсаюзнае камітэт. Больш таго, у дзень звальнення Валерыя Чыгарэўскі адсутнічаў на рабоце ў сувязі з тым, што знаходзіўся ў сацыяльным водпуску. Таму загад аб яго звальненні быў адменены.

Прыводзячы гэты і іншыя факты, начальнік вышэйзгаданай абласной інспекцыі Вячаслаў Ганчароў і яго намеснік Тамара Рыжыя звяртаюць увагу на тое, што апошнім часам прыем грамадзян і ўпаўнаважаных асобаў ператварыўся ў адну з асноўных функцый іх арганізацыі. Калі ў абласным упраўленні раней на разгляд п'ёмовых зваротаў грамадзян затрачвалася не больш пяці працэнтаў рабочага часу, то летас і сёлета — звыш трыццаці.

«Няўжо з боку наймальніка павялічылася колькасць парушэнняў заканадаўства аб працы?» — пацікавіўся я. — Ды не, — адказаў мне ў інспекцыі. Проста людзі ўпаўніліся ў нашым прафесіяналізме, аб'ектыўнасці і аператыўнасці. Дарэчы, праверкі практычна ўсіх пісьмовых зваротаў праводзяць

спецыяля праверыла яго заяву і выявіла, што ў адпаведны акт былі ўнесены недакладныя звесткі аб дыягназе пацярпелага. У выніку акт быў перароблены, а чалавек сказаў работнікам інспекцыі дзякуй. Дапамагла інспекцыя і работніцы Рагачоўскага камбінормаваага заводу, якая яшчэ ў 1975 годзе атрымала вытворчую траўму на прадпрыемстве, дзе заявілі, што арыгіналы акта аб нашчасным выпадку згублены. У справу ўмяшалася інспекцыя, і пытанне было вырашана.

Вядома, колькасць зваротаў грамадзян у гэты і іншыя інспекцыі працы была б меншай, калі б узровень падрыхтоўкі спецыялістаў эканамічных і кадравых службаў на прадпрыемствах быў вышэйшым і калі б там працавалі юрысты, а самі кіраўнікі не працяліві прававага нігілізму. З мэтай прапаганды аховы заканадаўства аб працы супрацоўнікі інспекцыі рэгулярна наладжваюць семінары-вучобу з наймальнікамі ўсіх формаў уласнасці, выступаючы ў сродках масавай інфармацыі, а ў ходзе праверак абавязкова праводзяць растлумачальную работу з кіраўнікамі і службовымі асобамі прадпрыемстваў і арганізацый.

Дарэчы, пасля выхату ў свет Дырэктывы Прэзідэнта № 2 ўвядзенне праце з 9 да 18 гадзін, а прыём неведальнікаў вядзецца з 8 гадзін (два рабочыя дні) і да 20 гадзін (тры рабочыя дні), каб людзі маглі прыйсці сюды ў любы час, не адрощаваючыся з работай. Акрамя таго, аналігічны прыём арганізаваны і па суботах у вызначаныя часы.

Тут, як і ва ўсіх мікрарэнных інспекцыях працы, стараюцца не дапусціць чаргаў, і людзі гэта цаняць. Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ПАВІЛЬЁНЫ ЗАМЕСТ ЛАРКОЎ

Мясцовыя ўлады ў Віцебску «аб'явілі вайну» старым камерчыным ларкам. Для часовага іх захоўвання было выдзелена нават спецыяльнае месца ў горадзе. Мясцовыя жыхары назвалі гэтую пляцоўку «могілкамі старых ларкоў».

Такіх экзэмпляраў, як на «могілках», засталася нашмат. Тым гаспадарам, якія вымушаны спыніць гандаль у ларках, прапануюцца адкрываць павільёны — больш прывабныя знешне і зручныя ўнутры для пакупнікоў, так і для гандляроў. Народка, каб пагадзіцца на тое, каб гаспадары вырашаюць купляць больш дарагі павільён «ускладчыкам».

І сапраўды, у тыя павільёны, што ўжо паставілі, заходзіць прыемна. Кіраўніцтва гарвыканкама тлумачыць, што гандлявыя кропкі горада павінны выглядаць больш стыльна, па-сучаснаму. І цяжка з імі не пагадзіцца, асабліва, калі гэта датычыцца горада, дзе праходзіць самы вядомы беларусы фестываль.

АД МЯСЦОВЫХ УЛАДАЎ...

У канцэртнай зале Віцебскай абласной філармоніі цяпер можна паслухаць сапраўдных арган. Абласному бюджэту ён абшчыўся амаль што ў 800 тыс. еўра. Унікальны музычны інструмент агульнай вагой у 3 тony па спецыяльнаму заказу зрабілі ў Германіі на спецыяльнай фірме. У ім больш за 3 тыс. труб. Самыя маленькія з іх дыяметрам 5 міліметраў і даўжынёй 1 сантыметр, а вялікія адпаведна 25 сантыметраў і 6 метраў. Асвабодзіць аргана ў тым, што ён замацаваны на сценах з двух бакоў залы. Гэта тлумачыцца тым, што ў будынку Віцебскай абласной філармоніі, які быў узведзены ў 1950-я гады, звычайныя арганы проста не маглі памесціцца цалкам.

У 2005 годзе была завершана капітальная рэканструкцыя галоўнай філарманічнай пляцоўкі Прызвінскага краю. Яе вышлі зрабіць непаўторнай дзякуючы аргану. І вось нядаўна тут прайшоў першы канцэрт з удзелам Юрыя Сямёнава з Санкт-Пецярбурга і народнага артыста Беларуса Ігара Алюнікава.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: САВЕТ РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ,

ПАЛАТА ПРАДСТАЎНІКОЎ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ, УСТАНОВА «РЭДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА»

ГРАМАДСКІ САВЕТ:

МАЛАФЕЕЎ А. А., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцоваму самакіраванню;

САСОНКА М. П., старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўнаму будаўніцтву, мясцоваму самакіраванню і рэгламанту;

СЯЛІЦКІ В. С., старшыня Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў;

СІВАКОЎ В. А., старшыня Аршанскага гарадскога Савета дэпутатаў;

ЯРКОВІЧ В. І., старшыня Круглянскага сельскага Савета Магілёўскай вобласці.

АДКАЗНАЯ ЗА ВЫПУСК: Наталія КАРПЕНКА. Кантактны тэлефон 292-21-03.

КАВУНЫ І ДЫНІ, што рэалізуюцца на рынках Мінска, адпавядаюць санітарным патрабаванням бяспекі

Кавуны і дыні, што рэалізуюцца на рынках Мінска, адпавядаюць санітарным патрабаванням бяспекі і каштоўнасці харчовай прадукцыі. Аб гэтым паведаміла карэспандант у м. Брэст Лявонаўна Дзяржаўна інспекцыя па насенняводству, каранціну і ахове раслін Браніслава Ешманская.

Паводле яе слоў, бахчавыя правяраюць на ўтрыманне нітрату, радыенуклідаў, пестыцыдаў, таксікалагічных элементаў і мікатаксіну патуліну, а таксама па арганалептычных паказчыках. З лютага па ліпень гэтага года праведзены даследаванні ўзору прадукцыі 15 партый агрульняў аб'ёмам каля 134 тон кавуноў і 3 тон дынь. Асноўная частка кавуноў увезена з Расіі і Украіны. Таксама вітамінная прадукцыя паступае з Іспаніі і Грэцыі. Не прайшла праверку толькі адна партыя кавуноў і дынь, якая была забракавана за перавышэнне ўтрымання нітрату ў пачатку сезона — маі гэтага года, адзначыла суразмоўца.

Браніслава Ешманская патлумачыла, што пастаўшчыкі бахчавых прадстаўляюць на экспертызу ўзору тавару. Пасля правядзення даследаванняў вылісваецца пасведчанне аб якасці прадукцыі, у якім указваюцца паходжанне тавару і вынікі выпрабаванняў з указаннем лабараторыі. Без пратакола вылісваецца пасведчанне з указаннем лабараторыі. Спецыялісты рэкамэндуюць пакупнікам набываць бахчавыя ў месцах дазволенага гандлю, а таксама звяртаць увагу на іх знешні выгляд і канешне ж, старанна мыць пад проточнай вадою. Прадукцыя тавару абавязаны па просьбе пакупнікоў прадстаўляць пасведчанне аб якасці.

Доўгі час кавун лічыўся бескарэсным ласункам. Пазней было ўстаноўлена, што ён не мае сабе роўных у раслінным свеце па ўтрыманню фоліевай кіслаты, якая актыўна ўдзельнічае ў працэсах кроваўтварэння. Сок з мяккай кавуны — эфектыўны маганонны і жаўцягонны сродак. У мякцы ёсць фруктоза, якая добра засвойваецца дыябетыкамі, азотны рэчывы, клятчатка, мінеральныя солі жалеза, вітаміны В₁, В₂, С і РР, карацін. Кавуны карысны пры падагры, артрыце, атэрасклерозе, таму што клятчатка іх садзейнічае вывадзіненню з арганізма халестэрыну. Працяглае ужыванне мяккіх вылучае харчінныя гасстрыты. Кавуны рэкамэндуецца пры хваробе Боткіна, захворваннях печані, жоўцевага пузыра, гіпертаніі, анеміі, насавых крывацёкаў і атлусценні. Для агрульняга амаладжэння арганізма трэба піць чай з сухіх або свежых лупін кавуны.

Каб выбраць смачны кавун, трэба ведаць некаторыя «секрэты»: у спелга кавуна збоку абавязкова ёсць жоўтая пляма. Хвосцік павінен быць сухім. Са спелым кавуном пры пастукванні дае чысты і звонкі гук, лупіна ў яго бліскучая, палоскі ярка вызначаюцца.

Кар. БЕЛТА.

Фота: Тарас ФАЛІНКА

Краіна Здароўя

Выпуск № 19 (32)

У МЕДУСТАНОВАХ ПАВІННЫ ЛЯЧЫЦЬ... І СЦЕНЫ

Дэмаграфы канстатуюць: на сённяшні дзень у Беларусі існуе вялікая розніца ў сярэдняй працягласці жыцця гарадскога і сельскага насельніцтва. Так, вясковыя жанчыны жывуць на 3 гады менш у параўнанні з гараджанкамі, а мужчыны — на 6 гадоў менш, чым у гарадах. Ці маюць захворванні вясковыя некія характэрныя адметнасці? На думку намесніка начальніка ўправлення аховы здароўя Людмілы Жывевіч, у асноўным — гэта запущанасць любога захворвання, з якім вясковыя прыходзяць да ўрача.

— Менталітэт нашых вясковых такі, што на першым плане ў іх стаіць не ўласнае здароўе, а паяўна, уборачная, агарод, і толькі калі хвароба зусім ужо прывісае, то чалавек нарэшце знаходзіць час, каб звярнуцца да ўрача, — тлумачыць спецыяліст. — Усе трывожныя сімптомы вясковых жыхары спісваюць на цяжкую фізічную працу, супакойваюць сябе тым, што проста стаміліся, і толькі калі боль у грудзях ужо не дае зрабіць ім нават некалькі крокаў, да лячэння хваробы падключаецца ўрач. Аднак далёка не заўсёды лячэнне, распачатае на позняй стадыі, праходзіць паспяхова. Гэта датычыцца і сардэчна-сасудзістых, і анкалагічных захворванняў, і туберкулёзу. Да таго ж насельніцтва ў сельскай мясцовасці старэе проста катастрофічнымі тэмпамі: фізічныя магчымасці старых людзей абмежаваныя, таму ім праблематычна звярнуцца своечасова да патрэбнага спецыяліста. Ёсць таксама яшчэ адна акалічнасць, якая адбіваецца на здароўі вясковых, — распаўсюджанасць у сельскай мясцовасці алкагалізму.

У Мінскай вобласці летас агрульня паказчык смяротнасці сельскага насельніцтва склаў 22,7 выпадкаў на 1 тыс. чалавек, а гарадскога — 10,9 выпадкаў на 1 тыс. Першае месца ў структуры смяротнасці насельніцтва займаюць сардэчна-сасудзістыя захворванні, другое — траўмы, атручэнні і няшчасныя выпадкі і трэцяе — новаўтварэнні. За перыяд з 1994 па 2007 год сельскае насельніцтва Міншчыны скарацілася на 137 тыс. чалавек, а гарадское, наадварот, на 5,5 тыс. павялічылася.

(Заканчэнне на 6-й стар.)

КІРАЎНІК МУС УЛАДЗІМІР НАВУМАЎ МАЕ НАМЕР УСТАНОВІЦ АСАБІСТЫ РЭКОРД ПА ХУТКАЙ ХАДЗЬБЕ НА 100 КМ

Кіраўнік МУС Уладзімір Навумаў мае намер усталяваць асабісты рэкорд па хуткай хадзьбе на 100 км, паведаміў міністр унутраных спраў Беларусі на онлайн-канферэнцыі Белтэлерадыёкампаніі. Ён збіраецца пачаць падрыхтоўку ўжо ў сярэдзіне жніўня.

«У вольны час я з задавальненнем займаюся хакеем і хуткай хадзьбой, — кажа Уладзімір Навумаў. — А як бальшчыку мне цікава ўсе гульнявыя віды спорту. Асабліва, калі нашы перамагаюць».

Кар. БЕЛТА.

Пойдуць у ход шпрыцы — нашы, беларускія...

Іх вытворчасць з'яўляецца адным з напрамкаў дзяржаўнай праграмы па імпарта-замышчэнню. У гэтым пераконваецца на прыкладзе рэалізацыі інвестыцыйнага праекта ў адкрытым акцыянерным таварыстве «Медпласт», што ў Гомелі. Тут у канцы мінулага тыдня быў уведзены ў строй цэх па вырабу аднаразовых медыцынскіх шпрыцаў як выкананне адпаведнага даручэння Прэзідэнта краіны Аляксандра Лукашэнкі. Гэта першы пусквы комплекс прадпрыемства, дзе будзе вырабляцца шпрыцы аб'ёмам 2 і 5 мілілітраў у колькасці 120 мільянаў штук у год.

На чарзе — пуск другога комплексу, дзе будзе вырабляцца адпаведнае работні. На ім будзе арганізавана вытворчасць шпрыцаў аб'ёмам 10 і 20 мілілітраў, гадавая магутнасць якой складае адпаведна 40 і 30 мільянаў штук. Будзе распрацаваны таксама праект па трыма пускавымі комплексы, які прадугледжвае арганізацыю ўчастка газавай стэрылізацыі вырабу медыцынскага прызначэння. Тым самым на прадпрыемстве створыцца закончаны цыкл вытворчасці шпрыцаў і будучы выключаны транспартныя затраты, звязаныя з дастаўкай іх на стэрылізацыю ў іншыя арганізацыі і з аплатай за паслугі.

Як адзначыў дырэктар прадпрыемства Валерый Лукашэвіч, абсталяванне для новай вытворчасці на тэндарнай аснове было закуплена ў адной з нямецкіх фірмаў. Яно адпавядае ўсім сучасным патрабаванням па экалогіі, спажыванню электраэнергіі і забяспечвае выпуск высакаякаснай прадукцыі, якая здольная канкуруваць з імпортнымі аналагамі. У выніку будзе эканоміцца звыш пяці мільянаў долараў у год.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

БАД для нясушак

Практычна нічым не будучы адрознівацца па курыныя яйкі, якія будучы пастаўляюць у гандлёвую сетку птушкафабрыкі, ад яек свейскіх курай.

Надасць жаўтку ярка-аранжавы колер новая, не маючая сусветных аналагаў біялагічна актыўная дабаўка, над стварэннем якой працуюць вучоныя Інстытута мікрабіялогіі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі.

Аснова біяпрапарата — грыб губа серна-жоўтая — багацішчэй крыніца бета-караціну. У сваю чаргу з гэтага рэчыва сінтэзуецца вітамін А. Вырошчванне міцэлію серна-жоўтай губы ў лабараторных умовах ужо пачалося. З часам з яго будзе атрыман экстракт рыба з павышаным утрыманнем бета-караціну, поліненасычаных тлушчавых кіслот і іншых пажыўчальных рэчываў. А з яго — унікальны біялагічна актыўны прэпарат, які прызначаны, перш за ўсё, для кармлення птушак.

Вольга ГРЫГОР'ЕВА, «Мінск-Навіны».

Фота: Вольга ПІСКА.

КАЛІ СОНЦА НЕ Ё РАДАСЦЬ

36,6°

Пазагарач на сонечнай паляныцы або ля вады любяць, бадай, усе. Да таго ж пэўная колькасць сонечных промняў карысная для здароўя: большая частка вітаміну D, у якім мае патрэбу арганізм, дастаецца нам разам з загараем. Але часам сонечныя ванны могуць прынесці і шкоду. Які расказала дацэнт кафедры алергалогіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі Людміла Маслава, цэплавая алергія — даволі распаўсюджаная з'ява. Вядома вялікая група хвароб скуры, калі ў чалавека адзначаецца павышаная адчувальнасць да промняў ультрафіялетавага спектру. Такія паталагічныя станы атрымалі агрульную назву — фотадэрмаіты. Сімптомы іх працяжваюцца не адразу, і таму хворы часта не звязвае скураныя высыпкі з уплывам сонца. Толькі спецыяліст зможа дакладна паставіць дыягназ і прызначыць правільнае лячэнне.

Фотадэрмаіты могуць працякаць востра або хронічна. Класічны прыклад фотадэрмаіты — дрэматытоз — хронічная чырвоная ваўчанка, на якую часцей за ўсё пакутуюць жанчыны ва ўзросце 20—40 гадоў. Хвароба правяквее сонечнымі промнямі і прыносіць вялікія непрыемнасці. Яркі сімптом захворвання — так званы «матылёк», размешчаны ачагоў паражэння на скуры шчок па абодвух баках носа. Тым, хто мае чырвоную ваўчанку, зусім нельга знаходзіцца на сонцы, перад выходам на вуліцу ў сонечнае надвор'е рэкамэндуецца выкарыстоўваць сонцаахоўныя мазі і крэмы. Гэтым людзям довадзіцца заўсёды засцерагаць скуру ад ультрафіялетавых промняў, выбіраць закрытае адзенне, шыракаполыя шляпы, карыстацца цёмнымі акулерамі.

Некаторыя пакутуюць ад такіх фотадэрмаітозаў, як сонечная крапіўніца, сонечная пачасука, светлавая воспа. Пры розных клінічных праявах іх аб'ядноўвае тая ж павышаная фотадэрмаітынасць — рэзідывы скураных высыпак у сонечнае надвор'е.

Даволі часта ў людзей пасля 40—50 гадоў, асабліва ў тых, хто мае паталогію страўнікава-кішачнага тракту, узнікаюць ружо-

каношына, лімон і іншыя цытрусаваыя.

Канешне, хацелася б атрымаць асалоду ад сонечнага надвор'я без непрыемных наступстваў. Часткова гэтаму могуць дапамагчы касметычныя прэпараты, якія з'яўляюцца ультрафіялетавымі фільтрамі і ўтвараюць на паверхні скуры шчыльную плёнку. Як жа выкарыстоўваць такія крэмы, ласёны, спрэ? Сродкі з высокай ступенню аховы прымяняюць у першыя дні знаходжання на пляжы, калі скура яшчэ не выпаравала натуральнай аховы супраць ультрафіялетавых промняў. Гэтыя сродкі патрэбны ўладальнікам светлай, адчувальнай скуры, у тым ліку з вяснушкамі, якая дрэнна загарае і хутка чырванее.

Сродкі з высокай ступенню аховы можна выкарыстоўваць і для асобных, найбольш адчувальных участкаў (плечы, нос, грудзі) або ў тым выпадку, калі неабходна поўнаасцю засцерагаць скуру ад загарау.

Сродкі з сярэдняй і нізкай ступенню аховы выкарыстоўваюць для загарау ў сярэдняй паласе або для скуры, якая ўжо адаптавалася да паўднёвага сонца. Імі можна карыстацца пачынаючы з пятага дня знаходжання на пляжы.

Скураахоўныя мазі і гелі для інтэнсіўнага загарау прызначаны для смуглай скуры або для той, якая ўжо добра загарэла. Яны валодаюць мінімальнай ахай і выкарыстоўваюцца ў асноўным для ўвільгатнення і змякчання, а таксама для забеспячэння роўнага, прыгожага і інтэнсіўнага загарау.

У выглядзе алоўкаў, памад або крэмаў выпускаюцца спецыяльныя сродкі для аховы найбольш адчувальных участкаў скуры (вуснаў, носа, вушэй і г.д.).

Вольга ШАЎКО.

Дарэчы

Калі лепш лячыцца?

Не толькі верагоднасць «падчапіць» хваробу, але і паспяховасць лячэння ў многім залежаць ад часу сутак. Многія на сабе ўпэўніліся, што зубы звычайна пачынаюць балець у самы непатрэбны час — калі да доктара трапіць праблематычна. А калі лепш за ўсё іх лячыць? Некаторыя даследчыкі лічаць, што ранішняе гадзіны для гэтага прадатныя менш за ўсё. Аптымальны варыянт — пасляабедзенны час, калі, па-першае, даўжэй за ўсё захоўваецца дзеянне абязбальваючых сродкаў, а па-другое, адчувальнасць зубных нерваў да болю набліжаецца да свайго сутачнага мінімуму.

ВАРЫКОЗ — НЕПРЫГОЖА І НЕБЯСПЕЧНА

Захварваць на варыкоз чалавек можа ўжо ў маладосці, асабліва калі ў яго адзначаецца спадчынная схільнасць да гэтай хваробы.

Варыкознае расшырэнне вен — захворванне, пры якім вены набухаюць і рэзльфіна выступаюць пад скурай. На жаль, існуе думка, што варыкознае вены не наносіць шкоды і самая вялікая праблема, якую яны выклікаюць, — непрыгожы знешні выгляд і звязаныя з гэтым перажыванні. Але гэта зусім не так...

Варыкоз сустракаецца ў 17—20 працэнтаў насельніцтва свету. На пачатковай стадыі варыкоз рэдка непакідае хворых на яго людзей. Аднак гэта памятаць: варыкознае расшырэнне вен — трэба павольна прагрэсуючае захворванне, якое часта прыводзіць да неабарачальных наступстваў, а нярэдка — і да небяспечнага для жыцця ускладнення. Перарасцанне вены крывёю выклікае запаленне сценкі — флебіт; кроў застоіваецца ў расшыраных венах, згустваецца, узнікае шчыльны згустак — тромб (тромбоз); тромб можа адарвацца і міграваць па венах у бок лёгкіх і сэрца (тромбаэмбалія), што з'яўляецца прычынай раптоўнай смерці.

Тэрмін «варыкоз» паходзіць ад латінскага слова «ваік», якое азначае «вузел, уздуцце». Варыкоз можа з'явіцца на венах любога участка цела, але часцей за ўсё ён пашкоджвае вены на нагах, што выклікаецца слабасцю вязнозных кілапаў і парушэннем крывацёку. Як вядома, вязножныя кілапы выконваюць ролю замкаў: калі кроў праходзіць праз кілапы, замк закрываецца і не выпускае яе назад. І калі толькі такая сістэма пачынае даваць збой, кроў сва-

бодна цячэ ўніз і застоіваецца ў нагах. Мінае час, застой усё павялічваецца і пераходзіць у хваробу, якая знаходзіцца прама пад скурай, тыя расцягваюцца і страчваюць форму. Адбіваецца уздуцце вен. Хворыя вены выглядаюць як вузлаватыя набухлыя кілапа-фіялетавыя або блакітныя тоўстыя вярвокі.

Асноўная адзнака захворвання: цяжар і болі ў нагах; адчуванне цяплы і смялення па ходу вен; ацёкі ног у вярочны час; начныя сутаргі; пацяменне і ўшчыльненне скуры галёнак. Магчыма ўзнікненне трафічных язваў на месцах, дзе пашкоджаная вена не можа забяспечыць дастаткова адтоку крыві ад скуры, у выніку чаго парушаецца сілкаванне (трофіка) тканак.

Працізачаткавыя таблеткі, гармоназамышчальная тэрапія, цяжарнасць у некалькі разоў павялічваюць рызыку развіцця варыкознай хваробы ў жанчын. Садзейнічаюць яе з'яўленню таксама прыроджаная слабасць злучальнай тканкі, залішняе вага, цяжкая фізічная праца, працяглае стаенне на нагах, нашэнне панчоў і гольфаў з празмерна сціскаючымі рызінкамі.

Калі толькі вы заўважылі першыя адзнакі хваробы, тэрмінова звярніцеся па кансультацыю да ўрача, які прызначыць вам лячэнне. Існуе шмат спосабаў аблегчыць стан чалавека пры варыкозе (склератэрапія, хірургічнае выдаленне пашкоджаных вен, электрамагнітная тэрапія, лазерная хірургія, мясцовыя прэпараты (мазі і гелі).

(Заканчэнне на 6-й стар.)

Фота: Аляксандр КІШЧЫЦКА

Сонечны берэг, белыя цеплагод

Курортны сезон

Калі вы стаміліся плаваць і загараць, накіроўвайцеся на экскурсію, якіх тут мноства. Нам, напрыклад, прапанавалі панарамную экскурсію «Паўднёвыя ночы. Нэсэбр» (30)\$, якая знаёміць са старажытным горадам. Ціганская тэма і забаўляльная праграма: цыганскія танцы, вар'эта, а потым вясчара. Можна наведаць і балгарскае сяло (28)\$.

Пляжы на курорце пясчаныя і вельмі гарачыя. Басанож па іх не паходзіць. Тым больш што бясплатны пляжы знаходзяцца метраў за 50 ад мора. А вось платныя — ля самай вады. Карыстанне такім пляжам каштуе прыкладна 4 долары. За гэтыя грошы вам прапаноўць ляжак і парасон ад сонца. Але ж калі вы захочаце пасядзець на пісочку ў цені ад чужога парасона, вам усё роўна дзядзюцца запаліць тыя ж 4 долары. Так што цень фактычна прадаецца.

Забаў ля мора — мора. Можна пагуляць у бильярд, пакатацца на яхце, зрабіць марскую прагулку на белым цеплагодзе, скарыстаць паслугі масажыста прама на пляжы і г.д.

Але зложываць сонечнымі і марскімі ваннамі не варта, бо могуць пачацца алергічныя рэакцыі. Акрамя таго, спецыялісты рэкамэндуюць выкарыстоўваць тыя сродкі для загарау, якія выпускаюцца ў мясцовасці, з якой вы прыехалі. Так скура хутчэй прывыкне да гарачага балгарскага сонца.

Нэсэбрскае мора даволі мелкае, таму тут добра маленькім дзецям і тым, хто не рызыкуе рабіць далёкія заплывы і даваць нырца ў глыбіню. Заўважым жа плыўчым дзядзюцца зрабіць 100-метровую прагулку пехатою па моры, каб «зубіць» дно пад нагамі.

Балгары шчодра на садвані і гародніну, якія тут недарэга. Напрыклад, кілаграм памідораў ці абрыкосаў можа каштаваць менш за долар, перскаў — крыху больш. Цэны на харчаванне ў розных мясцінах таксама розныя. Ёсць рэстараны з нацыянальнай кухняй, дзе можна павячэраць удах за 30 долараў, а можна знайсці даволі прстойнае мясца кафе, дзе абед на дваіх абыйдзець за 3 долары. Прычым порцыі будуць такімі, што не кожнаму пад сілу з'есці іх.

...Адзяджаючы дадому, разам з успамінамі аб гарачым Сонечным беразе хочацца прывезці сувеніры сярбам і родным. Што гэта магло б быць? Любая касметыка, зробленая з сырваніх ружаў: масла, эсенцыі, ласёны, мыла, гелі. Прадукцыя гэта недарэга, у межах ад 1 да 10 долараў. Прыемным сюрпрызам будуць і балгарскія спецыі, славутыя балгарскія каньякі «Піска» і «Сонечны бераг», а таксама ювелірныя наборы са срэбра.

І яшчэ. Не забудзьцеся кінуць манетку ў марскія хвалі, і вы абавязкова вернецеся.

Вольга ШАЎКО.

СКАНВОРД

Склаў Андрэй Міхайлаў. Crossword puzzle grid with clues in Belarusian and images of butterflies and insects.

ПРАВЕЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ
СКАНВОРД (4 жніўня). Па гарызанталі: Ма-Пасак. Кеклік. Па вертыкалі: Судоку. Мікраскоп.

ФАРМАТНЁМ АДЗІНОКІ ЗЛАЧЫНЦА СУПРАЦЬ ТРЮ ЛІТАРАТАРАЎ

З 16 па 19 жніўня ў Мінску зноў пройдзе эксклюзіўны паказ фільмаў праекта «КІНАФармат 4x4».

Гэтым фільмам легендарны стваральнік «Экзарстыста» рэжысёр Уільям Фрыдкін, які зноў апошнім часам некалькі не велмы ўдалых карцін, вярнуў, так бы мовіць, сваё імя ў жанр.

У фільме здымаліся Эшлі Джайд, Майкі Шэнан, Лін Колінз, Гары Конік-мал.

Заслугоўвае асаблівай увагі лаўрэат прэміі «Оскар» 2006 як лепшы замежны фільм, а таксама многіх іншых прэміяў карціна Фларыяна Хенкеля фон Доне-рмарка «Жыццё іншы».

Дзеянне раззаворачваецца ва Усходнім Берліне ў 1984 годзе — за 5 гадоў да падзення Берлінскай сцяны.

У праграму «Кінафармата» ўключана і новая амерыканская камедыйна кінадрама «Містыфікацыя» рэжысёра Ласе Хальстэма.

Гэта захалпальная гісторыя з жыцця пісьменніка, які пераканай усё, у тым ліку і самога сябе, што яму прадвызначана напісаць біяграфію мільярдэра Говарда Х'юза.

У галоўных ролях — Рычард Гір, Алфрэд Молина, Марсія Гей Хардэн, Жулі Дэлэй, Хоуп Дэвіс.

Раман КОСЦІН. ДАСПЯВУЎСА
Пасля разгляду ў адкрытым пасяджэнні касацыйнай скаргі мінскай грамадскай суд унёс толькі нязначныя змяненні ў справу Віктара Каліны і яго жонкі Святланы.

Спорт-тайм

УЕФА дазволіў БАТЭ гуляць дома

Сёння футбалісты барысаўскага БАТЭ згуляюць дома ў першым матчы кваліфікацыйнага раунду Лігі чэмпіёнаў з румынскай камандай «Сіува» з Бухарэста.

Пакуль жа нагадаем, што БАТЭ лідзіруе ў чэмпіянаце Беларусі (36 ачкоў), другім ідзе МТЗ-РІПО — 30, трэцім — «Гомель» — 26.

У складзе нацыянальнай зборнай Беларусі па футболе, які абвясціў днямі новы галоўны трэнер Бернд Штанге на таварыскі матч з Ізраілем 22 жніўня адбыліся змяненні.

У перакладзе з грэчаскай мовы «Адзігітрыя» — тая, якая вядзе па шляху. У Віцебску адбыўся аднайменны міжнародны маладзевы фестываль.

Падчас паходу яны займаліся місіянерскай дзейнасцю і арганізавалі творчыя праграмы.

У прыгарадзе абласнога цэнтру ў рамках фестывалю дзейнічаў праваслаўны летнік «Дружба».

Падчас паходу яны займаліся місіянерскай дзейнасцю і арганізавалі творчыя праграмы.

ПЕШШУ З ВІЦЕБСКА Ў СМАЛЕНСК

Праваслаўныя вернікі, каб ушанаваць знакамітую смаленскую ікону Божай Маці «Адзігітрыя», пераадолілі пешшу шлях з Віцебска ў Смаленск.

У прыгарадзе абласнога цэнтру ў рамках фестывалю дзейнічаў праваслаўны летнік «Дружба».

Падчас паходу яны займаліся місіянерскай дзейнасцю і арганізавалі творчыя праграмы.

У прыгарадзе абласнога цэнтру ў рамках фестывалю дзейнічаў праваслаўны летнік «Дружба».

Падчас паходу яны займаліся місіянерскай дзейнасцю і арганізавалі творчыя праграмы.

У прыгарадзе абласнога цэнтру ў рамках фестывалю дзейнічаў праваслаўны летнік «Дружба».

Падчас паходу яны займаліся місіянерскай дзейнасцю і арганізавалі творчыя праграмы.

У прыгарадзе абласнога цэнтру ў рамках фестывалю дзейнічаў праваслаўны летнік «Дружба».

Падчас паходу яны займаліся місіянерскай дзейнасцю і арганізавалі творчыя праграмы.

У прыгарадзе абласнога цэнтру ў рамках фестывалю дзейнічаў праваслаўны летнік «Дружба».

Падчас паходу яны займаліся місіянерскай дзейнасцю і арганізавалі творчыя праграмы.

Фальшыўкі 3-за мяжы

Найбольш распаўсюджаны падобкі 100-доларавых купюр, тысячных банкнот РФ і 50 і 100 еўра.

Часцяком нашы грамадзяне трапляюць у «пастку» да фальшыва-манетчыкаў за межамі Беларусі.

У стартывым туры чэмпіянату Англіі Аляксандр Глеб дапамог лонданскаму «Арсеналу» выйграць у зямлякоў з «Фулхэма» — 2:1.

Азаранка ўстанавіла новы рэкорд

18-гадовая тэнісістка Вікторыя Азаранка ўпершыню трапіла ў лік 40 мацнейшых тэнісістак свету.

«Бронза» ў новай вазе

Беларускі дзюдаіст Канстанцін Самёнаў заваяваў бронзавую ўзнагароду на адкрытым чэмпіянаце Германіі ў называў для сябе, больш цяжкай вагавай катэгорыі да 81 кілаграма.

Вядзе «Керамін»

Пасля пяці тураў у сэіым розыгрышы Кубка Беларусі па хакею з шайбай лідзіруе мінскі «Керамін» (15 ачкоў).

Мінус два футбалісты

У складзе нацыянальнай зборнай Беларусі па футболе, які абвясціў днямі новы галоўны трэнер Бернд Штанге на таварыскі матч з Ізраілем 22 жніўня адбыліся змяненні.

Увага! СУМНЫ ВЫНІК ВЯРТАННЯ ГАРАЧЫНІ

З 6 па 12 жніўня ў вадаёмах і рэках рэспублікі патанулі 18 чалавек, з іх двое дзяцей.

Асобую трывогу выклікаюць факты гібель на вадзе дзяцей. Так, у Ганцавіцкім раёне ў возеры Красная, паблізу ад станцыі Люсіна, патануў вучань Ганцавіцкай дапаможнай школы, які ў час адпачынку групы навучанцаў па недалгяду выхавачэля са-самойна адправіўся купацца.

ПАЖАР ЗАЎВАЖЫЛІ НАВАТ У СУСЕДНІЙ ВЭСЦЫ

Пажар у будынку дзвеапрацоўчага цэха Бярэзінскага лясгаса адбыўся ноччу ў вёсцы Кукарава.

Паведамленні аб узгаранні амаль адначасова паступілі ад вартуніка прадпрыемства і жыхароў суседняй вёскі, якая заўважыла палімя.

ЗАГУЛІ АД НЕАСЦЯРОЖНАГА КУРЭННЯ

Тры чалавекі сталі ахвярамі пажару ў вёсцы Осава Крускага раёна.

Паводле інфармацыі Мінскага абласнога ўпраўлення МНС, каля 21 гадзіны ў нядзелю суседзі адчулі момант паху дыму.

Калі выйшлі на вуліцу, убачылі палючы дом, дзе пражывала 50-гадовая жанчына, дзе сукушчэль і дзідэдка-пенсіянер.

Траўнічыя пажары ў Беларусі і Польшчы: у Віцебску — па рускыя шашкы; у Гомелі — па польскіх горадзе Зелонку — па міжнародных.

Паводле інфармацыі Мінскага абласнога ўпраўлення МНС, каля 21 гадзіны ў нядзелю суседзі адчулі момант паху дыму.

Калі выйшлі на вуліцу, убачылі палючы дом, дзе пражывала 50-гадовая жанчына, дзе сукушчэль і дзідэдка-пенсіянер.

Траўнічыя пажары ў Беларусі і Польшчы: у Віцебску — па рускыя шашкы; у Гомелі — па польскіх горадзе Зелонку — па міжнародных.

Паводле інфармацыі Мінскага абласнога ўпраўлення МНС, каля 21 гадзіны ў нядзелю суседзі адчулі момант паху дыму.

Калі выйшлі на вуліцу, убачылі палючы дом, дзе пражывала 50-гадовая жанчына, дзе сукушчэль і дзідэдка-пенсіянер.

Сёння

Сонца. Усход 05:47, Заход 20:40, Даўжыня дня 14:53.

Мінескі рэкорд. 18-гадовая тэнісістка Вікторыя Азаранка ўпершыню трапіла ў лік 40 мацнейшых тэнісістак свету.

У стартывым туры чэмпіянату Англіі Аляксандр Глеб дапамог лонданскаму «Арсеналу» выйграць у зямлякоў з «Фулхэма» — 2:1.

Надвор'е на зяўтра

Абазначэнні: тэмпература паветра, воблачна, пераменная воблачна, невялікі дождж.

Віцебск: +17...+19 741 +26...+28 мм. Гродна: +14...+16 744 +26...+28 мм.

Мінск: +19...+21 735 +27...+29 мм. Мар'ілёў: +15...+17 739 +26...+28 мм.

Брэст: +14...+16 743 +26...+28 мм. Гомель: +17...+19 744 +25...+27 мм.

...у суседзях: Варшава +26...+28, Масква +29...+31, Вільнюс +27...+29, Рыга +27...+29, Кіеў +24...+26, С-Пецярбург +28...+30.

15 жніўня

1769 год — нарадзіўся Напалеён Банатэр, імператар Францыі.

1877 год — вынаходнік Т. Эдысан напісаў пісьмо прэзідэнту тэлеграфнай кампаніі Пітсбурга.

«Калі жонка знаходзіць радасць у зберажэнні грошай, мужу застаецца адно: знайсці радасць у здабыванні грошай».

Эдгар Хау (1853–1937), амерыканскі пісьменнік.

У футбаліста пытаюцца: Скажыце, за што вас выдалі з поля? — Ну... Судзя кажа, што біць трэба толькі па свістку. Вось я і ўдарыў...

Зарплата сантэхніка Сідарава трапіла ў Кнігу рэкордаў Гі-нэса. Ён туды яе сам скаваў ад жонкі.

— Доктар, я буду жыць? — Во, жартуеце, значыць прапраўляецца.

П'яны муж звоніць у дзверы. Яму адкрывае жонка. Ён заходзіць, акуртны зачынае за сабою дзверы, паварочваецца да жонкі спінай і кажа: — Мне на сёмы.

Мастыны нумар газеты «Звязда» выйдзе ў пятніцу, 17 жніўня.

Аўтарамі. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.

Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў у год. Тыраж 34.227. Індэкс 63850. Зак. № 4411. Нумар падпісны ў 19.30. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12